B 373/36

B 373/36

A BUDAPESTI V. KERÜLETI M. KIR. ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUM ÉRTESÍTŐJE

AZ 1911—1912-IK ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI

JACOBI KÁROLY,

IGAZGATÓ

BUDAPEST.

1912.

A BUDAPESTI V. KERÜLETI

M. KIR. ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1911—1912-IK ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI

JACOBI KÁROLY,

IGAZGATÓ.

BUDAPEST.

1912.

Pp. 357
3665
FŐVÁROSI
KÖNYVTÁR
1912

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Dr. WAGNER ALAJOS.

A mostani évről szóló értesítőnk egy későbbi lapján találjuk a felettes hatóságtól leérkezett rendeletek között azt is, mely dr. Wagner Alajos kir. főigazgató nyugdíjaztatását közli a tantestülettel. Midőn iskolánk Wagnertől, ki hosszú éveken át a szó igazi és nemes értelmében vezetője és irányítója volt, ez alkalommal hivatalosan búcsut vesz, nem mellőzheti, hogy még egyszer végig ne tekintsen e kiváló tanférfiú életpályáján, mely zenitjét éppen nálunk érte el. Ez életpálya ragyogó mintaképe a nemes egyszerűség, jellemszilárdság, szorgalom és munka diadalának. Lelki szemünkkel végig tekinteni egy oly férfiú életpályáját, ki mindent önerejével, tehetségével, szorgalmával és munkájával elért, ki elérte a pályáján kínálkozó legmagasabb poziciót, ki e mellett mindig megmaradt a szív emberének, ki talán minden előléptetésénél annak örült legjobban, hogy nagyobb működési körében még több jót tehet; mindig felemelő hatást gyakorol még a mai kor reális emberére is. De a jelen esetben, a jelen életpályán vannak oly speciális momentumok, melyek az egész magyar tanárságra fontosak voltak. Hisz egyrészről Wagner munkásságának hatása, melyet a gyakorló főgimnáziumban a modern tanári gárda képzésében kifejtett, ma, midőn már a tanítványok tanítványai is tanítanak, szinte kiszámithatatlan; másrészről Wagner is azon magyar tanárok közé tartozott, kiknek egyéni kiválósága előtt az intéző köröknek meg kellett hajolniok és midőn e férfiak a hivatalos ranglétrán egy fokkal feljebb emelkedtek, ez nemcsak az ő egyéni érvényesülésük volt, hanem az egyszer elfoglalt magasabb állás egyszersmind a köz számára, az egész tanári status számára nyilott meg.

Wagner 1852. év március 20-án Meczenzéfen, Abaúj-Torna megyében született. E német ajkú községben atyja jómódú vashámoros volt. Családjának fő jellemvonása az igazi istenfélelmen és mély vallásosságon kivül a földieiket különösen jellemző vasszorgalom és előretörekvés volt, hisz ez utóbbi hozta őseiket 800 évvel ezelőtt hazánkba s

csak az előbbivel tudtak maguknak e kevésbbé termékeny vidéken a vasipar űzésével megélhetést, sőt jólétet teremteni. Az elemi iskolát Wagner szülőhelyén természetesen német nyelven végezte. Minthogy a gömörmegyei Rozsnyó már akkortájt is egészen magyar volt, ellenben Kassán még sok volt a német, sőt a külső városrészekben a tót, azért a meczenzéfiek gyermekeiket rendesen előbb a távolabb eső Rozsnyóra és csak később, mikor a magyar nyelvet már jól elsajátították, a jóval közelebb eső Kassára küldték. Wagner is, mint tisztán német ajkú gyerek, előbb Rozsnyóra és a negyedik osztálytól kezdve Kassára került. Szüleinek gyermekük magyar nyelvi előmenetelére vonatkozó reális számítása kitünően bevált, mert Wagner a prémontreiek rozsnyói főgimnáziumában 1862-ben hazafias tanárainak befolyása alatt vasszorgalmával a második félévben már a jelesek sorába emelkedett s Kassán a VI. osztálytól kezdve minden esztendőben az úgynevezett Fekésházyféle jutalomban részesült, melyet idegen ajkú tanulók a magyar nyelvben tett kiváló előmenetelért kapnak. Vallásos érzelmei a papi pályára terelték és a gimnázium VI. osztályának elvégzése után a kassa-egyházmegyei növendékpapok sorába lépett. Gyönge testi szervezete azonban nem tudott megküzdeni az akkori szigorú szemináriumi élettel, folytonosan betegeskedett, úgy, hogy orvosi tanácsra teologiai tanulmányainak félbeszakításával 1871 december havában Budapestre jött és a tudományegyetemen matematikai és fizikai tanulmányokkal kezdett foglalkozni Bár egyetemi tanulmányait a rendes időnél 2 és $^1/_2$ hónappal később kezdte meg, már az első év végén oly sikerrel állotta meg helyét az akkor szokásban volt tanárképzőintézeti versenyvizsgálatokon, hogy a vall. és közoktatásügyi minisztérium rendeletére évi 400 frtos ösztöndíjat kapott, noha ő csak a 300 frtos ösztöndíjakra pályázott. Már 1873 márc. 2-án, tehát egyetemi tanulmányainak második évében az 1872 okt. havában megnyílt kolozsvári egyetemre ment fizikai tanársegédnek, ahol egyetemi tanulmányait is befejezte és 1875 márc. 5-én a tanári vizsgálaton jeles eredménnyel felelt meg. Tanársegédi működéséről igen elismerő bizonyítványt kapott dr. Abt Antaltól a kolozsvári egyetemi fizikai intézet akkori főnökétől. Így nem csodálkozhatunk azon, hogy a 23 éves fiatal Wagner már 1875 okt. 1-től a beszterczebányai kir. kath. főgimnáziumhoz került rendes tanárnak, ahol direktorának, Klamarik Jánosnak és a megye hírneves alispánjának Grünwald Bélának jóindulatát csakhamar megnyerte. Besz-

terczebányáról jelentkezett doktorátusi szigorlatra a kolozsvári egyetemen s ezt 1879 okt. havában «summa cum laude» minősítéssel állotta meg. Nyolc évig szolgált Beszterczebányán, amikor a vall. és közokt. minisztérium a budapesti VII. kerületi (akkor Klauzál-utcai, most Barcsay-utcai) főgimnáziumhoz helyezte át, itt azonban csak egy évig maradt. Ezalatt a kilenc év alatt kifejtett buzgó és eredményes tanári működését semmi sem bizonyíthatja szebben, mint az a tény, hogy már az 1884/5-iki iskolai év elején a tanárképzőintézeti gyakorló főgimnáziumhoz került, melynek Bartal Antal volt az igazgatója, Kármán Mór a pedagógiai vezetője, tanárai is oly tanférfiak és tudósok mint Volf György, Staub Móric, Marczali Henrik, Csengeri János és Gyomlai Gyula. A gyakorló főgimnázium ügyeit akkor is, mint most a tanárképzőintézet igazgatója, akkor Stoczek József, műegyetemünk büszkesége közvetítette a vallás és közoktatásügyi minisztériummal. Ebben a környezetben emelkedett a különben is nagyon fogékony, teljesen hivatásának élő és minden iránt érdeklődő Wagner a legelső középiskolai tanférfiaink sorába. Kármán hatása alatt kimélyítette filozófiai és pedagógiai ismereteit, majd szaktárgyai történelmi fejlődésének tanulmányozásába merült. Stoczek József hatása pedig az a bámulatos szabatosság, mely tanítását, beszédeit és stílusát jellemzi. De többi társaitól is nagyon sokat tanult, mert alig van a középiskolának oly diszciplinája, melyben eléggé otthonos ne volna s nagyon kevesen vannak, kik a középiskola összes tárgyainak a metódikájában hozzá hasonló jártasságot tudnának felmutatni. Már fiatalabb korában is nagyon szívesen foglalkozott a magyar és német klasszikusokkal; ez előszeretete a tanárképzőintézet későbbi igazgatóinak, Beöthy Zsoltnak és Heinrich Gusztávnak a befolyása alatt annyira nőtt, hogy a magyar és német költőkből merített ismereteivel még a szakemberek közt is feltűnt. Segítségére volt e tekintetben nagy emlékező tehetsége is.

Wagner 14 évig volt a gyakorló főgimnázium tanára. Az itt végzett munkájára élénken emlékeznek vissza tanítványai, — még az előadásai után készített magánjegyzeteiket is bekérte és javította, nehogy hibák csusszanak azokba. De különösen nagy hatással volt azon matematikusainkra s fizikusainkra, kik az 1884. évtől 1898-ig terjedő időközben a gyakorló főgimnáziumnál hosszabb-rövidebb időt töltöttek s tőle tanulták a tanítás művészetét, a hivatásért való lelkesedést és a tanítványokhoz való szeretetet. Gyakorló főgimnáziumi tanárkodása alatt

honosította meg Wagner először hazánkban a fizikai gyakorlatokat is. Mikor ugyanis észrevette, hogy az ág. ev. és a ref. vallású tanulók a többiek vallástani órái alatt télen a hideg folyosóra szorulnak, megsajnálta őket, bevitte fizikai szertárába és kísérletekkel foglalkoztatta őket. Miután így a tanulók nagy érdeklődését a fizikai gyakorlatok iránt felismerte, a III., VII. és VIII. osztályú tanulókat mind szorította a fizikai gyakorlatokra, sőt később ezekbe belevonta a IV., V. és VI. osztályokat is s így bizonyos folytonosságot teremtett a fizikai tanításban. Ezen munkáját megkönnyítette egyrészt azon körülmény, hogy a gyakorló főgimnázium egyes osztályaiban sokkal kisebb a tanulók száma, mint más középiskolánál, másrészt, hogy munkájában hét vagy néha még több tanárjelölt is segítette.

Ugyancsak gyakorló főgimnáziumi tanárkodása alatt tíz éven át felügyelője volt az írásbeli tanár-vizsgálatoknak. Innen magyarázható, hogy a szolgálati idejük első feléig elért és a még öregebb magyar tanárok mindannyian ismerik jóindulatát.

Az iskolai adminisztráció kérdéseivel is korán kezdett foglalkozni. Feljebbvalói ezekben való jártasságát, de különösen tapintatos eljárását már első tanári éveiben felismerték. Már Beszterczebányán több ízben helyettesítette Klamarik Jánost a nagy szünidőben igazgatói és főigazgatói működésében s a gyakorló főgimnáziumban az 1892—93. iskolai évben Kármán kívánságára szintén ő volt a beteg Volf György helyettese. Tanárkodása alatt Klamarik János mellett négy éven keresztül, később pedig a VII. ker. főgimnáziumban volt a tanári értekezletek jegyzője.

Wagnert így az összes középiskolai tanulmányokra kiterjedő széles látóköre, az adminisztrációban való otthonossága, az emberekkel való érintkezési modorának lebilincselő módja mintegy predesztinálták egy intézet vezetésére s kitünő tulajdonságai csakugyan méltánylást találtak, midőn Ő Felsége őt 1897 okt. 24-én a budapesti V. ker. áll. főgimnázium igazgatójává nevezte ki. Új állását azonban, mivel Volf György váratlan elhalálozása után a vall. és közoktatásügyi miniszterium megbízásából ideiglenesen az 1897/8-iki iskolai évben a gyakorló főgimnázium igazgatóságát vette át, csak 1898 jun. 29-én foglalta el. Úgy tanári, mint igazgatóhelyettesi érdemeit a gyakorló főgimnázium jegyzőkönyvbe iktatta.

Intézetünkben tartott igazgatói beköszöntője, mely iskolánk jegyző-

könyvében található, egyéniségének legtökéletesebb megnyilatkozása. Azzal az öntudattal lép — úgy mondta — a tanári testület elé, hogy önzetlenséggel, kitartó és becsületes munkával sikerülni fog előbbutóbb tanártársai és új tanítványai jóindulatát, becsülését és szeretetét kivívnia. Igérte, hogy elvállalt kötelességének mindig pontosan igyekszik eleget tenni, de ember lesz elsősorban s csak azután igazgató, ember, akinek szíve van s aki szeretettel fordul társai és tanítványai felé s viszont az ő szeretetüket igyekszik kiérdemelni. Ha igéretet lehet hatványozva betartani, úgy Wagner betartotta a magáét. Csak végig kell lapoznunk tanártestületünknek az ő elnöklete alatt tartott értekezleteiről szóló jegyzőkönyveit, hogy lássuk, mint valósította meg lépésről-lépésre programmját. A módszeres értekezleteken kitér a külső rend, a fegyelmezés és az oktatás minden kérdésére, felhívja a testület figyelmét tapasztalataira s mindezt teszi oly tapintattal, hogy nincs évmegnyitó és évzáró értekezlet, melyen az igazgató és a testület a kölcsönös bizalomnak és szeretetnek a legközvetlenebb szavakban ne adnának kifejezést. De volt is eredménye Wagner munkájának. Luxusszal épitett s igen szépen felszerelt, de a tanulmányi alaptól teljesen elhanyagolt épületünket néhány év alatt a régi jó karba állitotta vissza, nagy gonddal ápolta a tanári testület tagjai között a békés egyetértést s a baráti szeretetet. Irodai munkát a tanítás ideje alatt sohasem végzett, hanem egész délelőttjét a testületnek, tanítványainak és ezek szüleinek szentelte. A tanítványok között előforduló rakoncátlan, szerénytelen magaviseletet határtalan jóindulatával rövidesen kiirtotta, az alattomosságot, a képmutatást s az irigykedést üldözte és lassan-lassan a szeretet kötelékével fűzte össze tanulóinkat, kik azután a szeretetet tanárainkra és az iskolára is kiterjesztették. Tagadta, hogy rossz gyermek is volna a világon s csak rajtunk múlik, ha nem tudunk minden gyermeket magunkhoz emelni. Különös előszeretettel fordult a tanári szobában a metodikus kérdések felé és sikerült elérnie, hogy a testület tagjai is élénk érdeklődéssel tárgyalták az ily kérdéseket. Szívesen foglalkozott az intézetünkbe beosztott tanárjelöltekkel is. Wagner kezdeményezésére ugyanis a minisztérium a tanárjelöltek gyakorlati képzését decentralizálta. Ahelyett, hogy mint a régebb időben, midőn e feladatot úgyszólván egészen a gyakorló főgimnázium végezte s csak elvétve jutott az ország más középiskolájához egy-egy tanárjelölt, most a legtöbb állami

középiskolánál van tanárjelölt. Az ily módon hozzánk is beosztott tanárjelöltek tanítását nagy kedvvel és igen gyakran hallgatta meg s az e látogatásokon szerzett tapasztalatait utólagosan — hetenkint egy órában — külön megbeszélte velük. Ugyanakkor megismertette őket a középiskolai törvénnyel, a tanítás tervével s a reá vonatkozó «utasítások»-kal s fejtegette a tanárjelölteknek szaktárgyaik metodusát.

Az ellenőrző és osztályozó értekezleteken Wagner kifogyhatatlan volt azon enyhítő körülmények felsorolásában, melyekkel a gyermekeket a megrovásoktól, vagy az elégtelen osztályzatoktól megmenthette. A tanulók is csakhamar felismerték jó szivét és nemcsak iskolai, hanem még privát ügyeikben is a legnagyobb bizalommal és szinte fiúi szeretettel keresték fel őt. A szegényeknek a segélyegyesülettől, vagy valamely régi gazdagabb tanítványától gyüjtötte össze a tandijat, a ruhára valót; az iskolai könyveket a kiadóktól és akárhányszor megesett, hogy tanítványának, kinek kalapja az iskolában elveszett, ő adta oda a magáét.

Az iskolai ünnepeken rendesen ő maga mondta az ünnepi beszédet s bár hangja nélkülözi a színpadias szónoki hatáshoz szükséges erőt, szivből fakadó s szivhez szóló szép, lelkesítő szavaival tanítványait mindig mélyen megindította.

Wagner intenziv s mélyen szántó munkáját a felettes hatóság is mindenkor elismerte. Intézetünk jegyzőkönyve tanuskodik róla, hogy a tankerületi főigazgató dr. Erődi Béla a főigazgatói értekezleteken — néha még a multtal is szembeállítva a jelent,— mindig a legelismerőbb szavakkal honorálta az igazgató működését. Továbbá 1903-ban Wagner tanári müködésének 30 éves évfordulóján úgy a tankerületi főigazgató mint a mindenre kiterjedő figyelmü akkori vall. és közoktatásügyi miniszter, dr. Wlassics Gyula a legkitüntetőbb sorok kiséretében fejezik ki megelégedésüket. Wlassics többek között a következőket irta: «Három évtizeden át hiven teljesiteni a kötelességet e nehéz pályán — már magában véve elismerésre méltó; de különös elismerést érdemel az olyan férfiú, mint igen tisztelt Igazgató úr, aki a kötelességszerű buzgalmon túl, minden erejét, minden tettét és gondolatát a tanügynek szentelte, aki sohasem ismerte a fáradságot és aki a nemes öntudaton kivül egyéb jutalmat sohasem keresett.» Végre az elismerés tettekben is nyilvánult, midőn az 1908. évi okt. hó 28-án Apponyi Albert gróf előterjesztésére Ő Felsége Wagnert a

kir. főigazgatói címmel ruházta fel s az 1909. évi március hó 17-én kinevezte a VI. fizetési osztályba főigazgatóvá, de e minőségében továbbra is állomása helyén hagyta meg

Wagner hivatalos elfoglaltsága mellett több tudományos egyesületünknek is tagja volt, de legszívesebben és legélénkebb részt vett országos tanáregyesületünk működésében. Több éven keresztül budapesti tanári körünknek elnöke is volt. Nagy tevékenységet fejtett ki a tanári fizetések rendezése körül. A 90-es évek elején kemény harcot vívott a Széll-féle javaslat az úgynevezett «széniumos rendszer» híveivel s noha ő a «törpe minoritás»-nak volt a vezetője s a kormány is a Széll-féle javaslatot favorizálta, fáradhatatlan munkájával mégis győzelmet aratott. A tanárok benne maradtak többi tisztviselő-társaik rangsorában s ma talán már csak nagyon kevesen tudják, hogy a tanárok számára a VII, az igazgatók számára a VI. és a főigazgatók számára az V. fizetési osztály megnyitását elsősorban Wagner csikarta ki lelkes önzetlenségével. Különben bárhogyan is gondolkodott valaki a «rangsor» és «széniumos rendszer» kérdésében, az kétségtelen, hogy Wagner szeme előtt csak az egész tanári status jövőjének érdeke lebegett, midőn sikerrel emelte a tanári diploma tekintélyét s megmentette a tanárokat azoktól a külön kilincselésektől, melyek minden későbbi változásnál bekövetkeztek volna a széniumos rendszer mellett, mert vitatkozó ellenfeleire is legjobban hatott az az érve, hogy kimutatta nekik, hogy a széniumos rendszer az akkori viszonyok között ő rá egyénileg előnyösebb lett volna.

A régibb időben a középiskolai érettségi vizsgálatokon csupán a tankerületi főigazgatók, egyetemi és főiskolai tanárok végezték az elnöki, miniszteri biztosi és kormányképviselői teendőket. Wagner volt az első, ki mint igazgató már 1899-ben elnökölt az aradi főgimnáziumnál és főreáliskolánál és ezután Wagnernek a minisztériumban való bátor fellépésének az eredménye, hogy ma a főigazgatók akadályoztatása esetén az érettségi vizsgálatok elnökeinek legnagyobb része igazgató, míg az érettségi vizsgálatok miniszteri biztosai s a kormányképviselők legnagyobb része a tanárok sorából kerül ki.

Wagner mint elnök megfordult Budapesten majdnem minden középiskola érettségi vizsgálatain és még igen sok vidéki középiskolánál is; több izben helyettesített beteg főigazgatót tankerületének látogatásában s így hazánk minden részében ismerik jó szívét s humánus

gondolkodását. Nem csodálhatjuk tehát, hogy a vidékről Budapestre került sok szegény fiatal ember először is hozzá fordult segítségért. Legközelebb állottak szívéhez e tekintetben földiei a meczenzéfi «mánták». Azok között a meczenzéfiek között, kik egyetemi tanulmányaikat az alatt az idő alatt végezték, amióta Wagner Budapestre került, alig van egy is, kinek ő számtalan szívességet ne tett volna. Ő szerzett nekik leckeadási órát, ösztöndíjat, ő hívta fel rájuk egyetemi tanáraik figyelmét, szerzett nekik később állást s megint csak ő volt fáradhatatlan, midőn bárminő kérelmüket kellett a minisztériumokban támogatni. Mindezt nem unta meg soha, hisz midőn egyik földije orvosi pályára ment, első észrevétele az volt: «Édes öcsém, hogy tudott orvosi pályára menni, mikor én ott alig ismerek valakit». S legnagyobb örömét abban lelte, ha azok, kiket protezsált, beváltak; ma is büszke arra, hogy egyik osztálytanácsosnak, kinek kérelmek támogatásával igen sokat alkalmatlankodott, azzal vághatott vissza, midőn ez a dolgot már sokallotta, hogy kért-e ő már érdemetlen embernek valamit?

Szívesen eljárt a premontrei rend fiatalabb tagjainak ügyeiben is ily módon igyekezve leróni azt a hálát, melyet egykori tanáraival szemben nem volt módja kimutatni.

De felkeresték őt egészen idegenek is. A vidéki tanárok ügyes-bajos dolgaikban sokszor expressz levelekkel éjjel is felzavarták és ő sohasem zugolódott, hanem türelemmel eljárt mindegyiknek az ügyében. Megtörtént, hogy állását vesztett tanár feleségével, gyermekeivel állított be hozzá; ő nem kérdezte vallását, hanem fogta a kalapját s ment vele a minisztériumba.

Irodalmi működését igen korán kezdte. Már kassai diák korában egyházi beszédeket fordított németből magyarra, melyek később Károly Gy. Hugónak, a premontrei kanonok-rendnek székesfővárosunkban is általánosan tisztelt és megbecsült tagjának, Wagner egyik kedves emlékű tanárának átdolgozásában nyomtatásban is megjelentek. Mint a gimnázium VIII. osztályának tanulója és rövid ideig tartott teologiai tanulmányai alatt a kassai növendékpapok irodalmi iskolájában mint bíráló vett részt. Egyetemi évei alatt hírneves genealogusunknak Nagy Ivánnak néhány életrajzát, a többi között Lónyay Menyhért grófét fordította a góthai almanach számára magyarból németre. Kolozsvárott két tudományos értekezése jelent meg. Az egyik «A tangens busszola állandójának meghatározása», a másik «A galvanikus elemek állandói»

cím alatt. Ugyanott ő irta meg Abt Antal dr. fizikájának hőtani részét. Beszterczebányai tanárkodása első évében Abt Antallal magyarra fordította Kohlrausch gyakorlati fizikáját és ugyanebből az időből valók az 1878-ban a kolozsvári orvos-természettudományi társulatnál megjelent «A törésmutatók meghatározásáról» és a beszterczebányai főgimnázium 1881/2-iki «Értesítő»-jében közlött «Történeti adatok a meleg mechanikai æquivalenséhez» című értekezések. Nagy tevékenységet fejtett ki a tankönyv-irodalom terén. Még Beszterczebányán átdolgozta a Mocnik-Klamarik-féle algebrát és geometriát, megírta Fodor László dr. selmeczbányai főiskolai tanárral együtt a középiskolák négy alsó osztálya számára rajzoló geometriáját. 1888-ban kiadta legnagyobb és legérdekesebb munkáját, a középiskolák VII. és VIII. osztályai számára irt fizikáját, mellyel úttörője lett a magyar modern fizikai tankönyv-irodalomnak s a melyben az abszolut mértékrendszernek és a potenciál-elméletnek következetes alkalmázásával a német iskolai kézikönyveket is megelőzte. Ezen tankönyveivel a közoktatásnak tett kitünő szolgálata különösen akkor szembetünő, ha azokat a régebben használatban volt tankönyvekkel összehasonlítjuk és hatásukat mi mutathatná szembeszökőbben, mint az a körülmény, hogy az algebrának kilencedik, az alsóbb fokú geometriának nyolcadik, a fizikának harmadik kiadása forog ma közkézen.

Míg a tankönyvek engedélyezése fölött az országos közoktatásügyi tanács döntött, addig Wagner hivatalosan kinevezett birálója volt a tanácsnak s ebbeli minőségében ugyancsak kivette részét a munkából. Azonkívül az országos középiskolai tanári egyesület Közlönyének XIX. évfolyamának 2. füzetében ismerteti Mauritz «Közönséges Számtan»-át, hetedik füzetében Fehér «Kisérleti Természettan»-át, a XX. évfolyam nyolcadik füzetében Heller «Természettan»-át, a XXI. évfolyam második füzetében Czógler «Természettan»-át, a XXIII. évfolyam második füzetében F. Poske: «Zeitschrift für den physikalischen und chemischen Unterricht» című folyóiratát, a negyedik füzetben Kovács János «Fiziká»-ját s a XXVI. évfolyam ötödik számában jelent meg «A tárgyi körök»-ről szóló értekezése. A felsoroltak mellett még más értekezéseket és bírálatokat is irt, ezeket azonban már bajos ma összegyüjteni. Így pl. a Klamarik-féle emlékkönyvben Wagner irta meg «A középiskolai törvény végrehajtásáról» szóló cikket, irt a Kármán-féle emlékkönyvbe, sőt több alkalommal fölkereste napilapjainkat is.

Igazgatói felterjesztéseit, a miniszteriumhoz különös kiküldetéseitől benyujtott jelentéseit mindig oly gonddal szerkesztette meg, hogy bátran sajtó alá rendezhette volna azokat s tárgyi feldolgozásuk, logikus gondolatmenetük, de még stilusuk tekintetében is bizonyára mintául szolgálhatnának bármely igazgatónknak. Nagy kár, hogy nem készített impurumokat.

*

1911 augusztus 31-én az alakuló értekezletre intézetünk tanárai a szokottnál komolyabban gyülekeztek. Mindenki sejtette, hogy mi lesz Jacobi Károly igazgató egyik jelentésének tárgya. A sejtelmek csakhamar valóra váltak és a búcsuzkodás nyomasztó érzelmei fogták el a testület tagjait, midőn Jacobi igazgató nagy sajnálattal tudatta velök, hogy a vall. és közoktatásügyi miniszterium 95656/1911 sz. rendelete Wagner Alajos dr. kir. főigazgatót állandó nyugalomba helyezte. Jacobi igazgató ezen jelentést a következő szavakkal kisérte: «Wagner Alajos dr. kir. főigazgató személyét az ő széleskörű tudományos képzettsége, kiváló pedagógiai tudása, valamint páratlan szívjósága nemcsak ennek az iskolának a falain belül, hanem a magyar középiskolai tanárság egyetemében is kivételes megbecsülés és tisztelet részesévé tette. Mi pedig — tanárok és tanítványok — ezen a tiszteleten kivül őszinte ragaszkodással és szeretettel is adóztunk neki. Hiszen intézetünk jó hírneve, a kartársak mintaszerű kollegiális viszonya a testület békéje: — jórészt és elsősorban az ő érdeme. S most, amikor munkában és eredményekben egyaránt gazdag 35 esztendő után nyugalomba megy, változatlan tiszteletünk és szeretetünk kiséri el a jól megszolgált nyugalom csendjébe is. Indítványozom, hogy:

1. Wagner Alajos dr., kir. főigazgató, ez intézet igazgatójának érdemeit a tanártestület örökítse meg jegyzőkönyveiben.

2. Egy, a Wagner Alajos dr. nevét viselő iskolai ösztöndíj-alap megteremtésére indítson a testület akciót.»

A testület egyhangú helyesléssel fogadta az elnöklő igazgató szavait, mert ezek a szavak és indítványok kifejezést adtak annak, amit mindenki bensejében érzett, hogy a távozó főigazgató «exegit monumentum ære perennius», melyet a legpuhább és azért a legfogékonyabb anyagba, szíveikbe írt azoknak, kik pályafutása alatt körében lehettek.

Schmiedt Alajos.

I.

A TANÁRI KAR.

1. **Jacobi Károly**, igazgató. Szolgálati éveinek száma: 24. Tanította a német nyelvet a IV. osztályban. Az iskola épületében lakik (V. ker., Markó-utca 29—31.)

2. **Ady Lajos**, rendes tanár, az V. A osztály feje. Tanította a magyar nyelvet a IV., V. A és a VIII. osztályban, a latint és a görög-pótló irodalmat az V. A osztályban, a szépirást az I. A osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 8. Lakik: V. ker., Csáky utca 14.

3. **Bayer József**, rendes tanár. A Kisfaludy-Társaság és a M. Tud. Akadémia rendes, a zombori Tóth Kálmán-kör és a zombori irodalmi társaság tiszteleti és a Bácsmegyei tört. és régészeti társaság működő tagja. Egész évben szabadságon volt. Szolgálati éveinek száma: 32. Lakik: II. ker., Török-utca 4.

4. **Dr. Benedek Marcell**, rendes tanár, az önképzőkör vezető tanára. Tanította a magyar nyelvet az V. A és VII., a német nyelvet a III. B, V. A és VII. osztályban, a szépirást a II. B osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 4. Lakik: VIII. ker., Bérkocsis-utca 16.

5. **Csopey László**, rendes tanár, a tanári könyvtár őre. A III. A osztály feje. Tanította a mennyiségtant a II. B, III. A és III. B, az V. A és VII. osztályban. Heti óráinak száma: 16. Szolgálati éveinek száma: 20. Lakik: II. ker., Szalag-utca 4.

6. **Szakácsi Csorba Károly**, h. tornatanár. Tanít az összes osztályokban heti 24 órában tornát. Lakik: V., Kárpát-utca 7/b.

7. **Dr. Fross Károly**, rendes tanár. Tanította a r. geometriát a II. A és II. B, a mennyiségtant a VI. és VIII., a természettant a VIII.

osztályban, a «Mathemat. és Természettudományi Kör» vezetője. Heti óráinak száma: 16. Szolgálati éveinek száma: 27. Lakik: III. ker., Ujlaki rakpart 44.

8. **Gáspár Károly,** rendes tanár, az V. ker. II. számú, a kerületközi iskolaszék rendes, az V. ker. munkásgimnázium egyes. igazgatósági tagja, a természetrajzi szertár őre. Tanította a természetrajzot és földrajzot a II. A, természetrajzot a IV., V. A és B és VI. osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 28. Lakik: VII. ker., Aréna-út 11/a.

9. **Glatz Ferenc,** rendes tanár, a II. a osztály feje. Tanította a magyar és latin nyelvet a II. A osztályban, a görög nyelvet az V. B osztályban. Heti óráinak száma: 16. Szolgálati éveinek száma: 19. Lakik: I. ker., Szirtes-út 4/a.

10. **Haszler Károly,** rendes tanár, az V. B osztály feje. Tanította a III. A, V. B, VI., VIII. osztályokban a német nyelvet, az V. B-ben a görögpótló irodalmat, a II. A osztályban a szépirást. Heti óráinak száma 17. Szolgálati éveinek száma 7. Lakik: II. ker., Török-u. 6.

11. **Dr. Kaszák József,** rendes tanár. Tanította a magyar, a latin nyelvet s a történelmet a III. A osztályban, a történelmet a VI. osztályban. Heti óráinak száma: 16. Szolgálati éveinek száma: 5. Lakik: II. ker., Margit-rakpart 33.

12. **Kelecsényi Rezső,** rendes tanár, a III. B osztály feje. Tanította a természetrajzot az I. A osztályban, a magyar és latin nyelvet a III. B osztályban, a görög nyelvet a VI. osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 6. Lakik: II., Lövőház-u. 16/a.

13. **Kovacsevics Imre,** egész évben szabadságon.

14. **Dr. Lengyel Miklós,** rendes tanár, a VI. osztály feje. Tanította a magyar és latin nyelvet, továbbá a görögpótló irodalmat a VI. osztályban, a magyart az V. B és a görögpótló irodalmat a VII. osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 7. Lakik: VII. ker., Vörösmarty-utca 11/a.

15. **Dr. Marczinkó Ferenc,** rendes tanár, az I. A osztály feje. Az ifjúsági könyvtár őre. Tanította a magyar és a latin nyelvet az I. A osztályban, a történelmet a IV. és V. B osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 9. Lakik: I., Városmajor-u. 72.

16. **Máthé György,** rendes tanár, a VII. osztály feje, a class. phil. múzeum őre. Tanította a latin nyelvet az V. B, a latin és görög nyelvet a VII. osztályban. Heti óráinak száma: 16. Szolgálati éveinek száma 26. Lakik: I. ker., Alkotás-utca 11. IV. 5.

17. **Dr. Nagy Dénes,** helyettes tanár, a II. B osztály feje, Tanította a magyar nyelvet, a latin nyelvet és természetrajzot a II. B osztályban, a görög nyelvet az V. A osztályban. Heti óráinak száma: 18. Szolgálati éveinek száma: 3. Lakik: I. ker., Budafoki-út 5.

18. **Dr. Perepatits István,** rendes tanár, a VIII. osztály feje. Tanította a történelmet a III. B, VII. és VIII. osztályban, a görögpótló irodalmat a VIII. osztályban, a földrajzot az I. A osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 9. Lakik: II. ker., Szemlőhegy-utca 4/B.

19. **Schmiedt Alajos,** rendes tanár. Tanította a mennyiségtant az I. B, II. A és IV. osztályban, a természetrajzot, rajzoló geometriát és szépírást az I. B osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 10. Lakik: VIII. ker., József-utca 23.

20. **Dr. Szilágyi Sándor,** rendes tanár, a IV. osztály feje. Tanította a latin nyelvet a IV. és VIII., a görög nyelvet a VIII. és a bölcsészetet a VIII. osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 11. Lakik: II. ker., Lövőház-utca 22/a.

21. **Szmetana Ágost,** rendes tanár, a rajzszertár őre. Az országos pædagógiai könyvtár és tanszermúzeumi tanács r. tagja. Tanította a rajzoló geometriát a I. A, III. A és a IV. osztályban, a görögpótló rajzot az V. A és B, a VI., VII. és VIII. osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 26. Lakik: V. ker., Alkotmány-utca 12.

22. **Szőts Gyula,** rendes tanár. Tanította a magyar és latin nyelvet és földrajzot az I. B osztályban, a történelmet az V. A osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 11. Lakik: II. ker., Ilona-utca 12.

23. **Virág Oszkár,** rendes tanár, a physikai szertár őre, a segítő egyesület vezető tanára, az V. ker. I. számú iskolaszék rendes tagja. Tanította a mennyiségtant az I. A és V. B, a fizikát a VII., a földrajzot a III. A és B és a rajzológeometriát a III. B osztályban. Heti óráinak száma: 17. Szolgálati éveinek száma: 9. Lakik: V. ker., Csáky-u. 3.

24. **Dr. Holma István,** hittanár. Tanitotta a róm. kath. hittant az I—VIII. osztályban. Heti óráinak száma: 16. Lakik: I. ker., Alkotás-u. 31.

25. **Dr. Fényes Mór,** okleveles rabbi, hittanár. Tanitotta az izr. vallástant az I. B, II. B és IV. A osztályban. Heti óráinak száma: 6. Lakik: VI. ker., Izabella-u. 64.

26. **Dr. Weiss Miksa,** okleveles rabbi, hittanár. Tanitotta az izr. vallástant az I. A, II. A, III., IV. B, V., VI., VII. és VIII. osztályban. Heti óráinak száma: 16. Lakik: VI. ker., Szondy-u. 22.

A VALLÁSTAN KÜLSŐ TANÁRAI.

1. Görög kat.: **Boksay János** (VII., Rottenbiller-u. 5/b.).
2. Gör. kel. (szerb): **Bikár Radivoj** (IV., Veress Pálné-u. 23.)
3. Gör. kel. (román): **Bogoeviciu Gy. Ghenádie** (VII., Holló-u. 8.)
4. Ág. ev.: **Martony Elek** (I., Villányi-út 4.), **Sass Béla** (I., Ménesi-út 66.) és **Steuer Lajos** (V., Lipót-körút 26.)
5. Ref.: **Varga Antal** (VI., Lovag-u. 22.)
6. Unit.: **Józan Miklós** (V., Koháry-u. 4.)

A RENDKÍVÜLI TÁRGYAK TANÁRAI.

1. **Eskenasy Licco** (VI., Eötvös-u. 43.), tanitotta a hegedűt.
2. **Dr. Kaszák József** (l. fent), tanitotta az egyházi éneket.
3. **Novák Sándor ifj.,** ker. akadémiai tanár (II., Mecset-u. 8.), tanitotta a gyorsirást.
4. **Dr. Petrovay Biláskó György,** iskolaorvos (IV., Kecskeméti-u. 14.), tanitotta az egészségtant.
5. **Dr. Szilágyi Sándor** (l. fent), tanitotta a karéneket.
6. **Szmetana Ágost** (l. fent), tanitotta a szabadkézi rajzot.

GYAKORLÓ TANÁROK.

Seyfert Ottó, Fornwald József, Rochlitz Zoltán és **Schneider András.**

II.

VÉGZETT TANANYAG.

I. A és B osztály.

Osztályfők: **Marczinkó** és **Szőts.**

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Hitágazatok; Isten tíz-parancsolata; az anyaszentegyház öt parancsolata. A bűn. Szentségek. Szentelmények. Imádság.

Tankönyv: Kis katekizmus.

Tanár: *Holma.*

Izr. vallástan. *a)* Bibliai történet: A világ teremtésétől Mózes haláláig. *b)* Bibliai szövegek: Mózes I. 1; 1—5; 26—27, 31, 2 1—3: 12 1—4, 28 10—22. Mózes II. 19 1—19. 20 1—17. Semá. A 18. benedictio.

Tankönyv: Dékány G.: Bibliai olvasmányok I.

Tanár: *Weisz* és *Fényes.*

Magyar nyelv. Heti 5 óra. Népmesék, hún-magyar és görög mondák olvasása. Az olvasmány tartalmi magyarázata és tartalmának elbeszélése. Költemények tanulása és szavalása. A beszéd- és mondatrészek fölismerésének gyakorlása. — Kéthetenkint iskolai írásbeli dolgozat a helyesírás és a nyelvtanban elvégzett anyag gyakorlására.

Tankönyv: Szabó Adorján, Magyar nyelvtan I. rész, és Máthé—Szabó, Magyar olvasókönyv I. rész.

Tanár: *Marczinkó* és *Szőts.*

Latin nyelv. Heti 6 óra. A gyakorlókönyv egyes mondatain és olvasmányain az olvasásnak, a névhajlításnak, a legszükségesebb nemi szabályoknak, a fokozásnak, a számnevek, névmások és határozók főbb alakjainak, továbbá a cselekvő és szenvedő alakú ige hajlításának gyakorlása a jelentő módban. Fordítás latinból magyarra és viszont. Kéthetenkint iskolai írásbeli gyakorlat: fordítás latinra.

Tankönyv: Geréb-Morvay: Kis Latin Nyelvkönyv. Roseth A.: Latin Nyelvtan I.

Tanár: *Marczinkó* és *Szőts.*

Földrajz. Heti 3 óra. Tájékozódás a földgömbön és térképen. Magyarország részletes tárgyalása. Térképvázlatok és térképolvasás.

Tankönyv: Dr. Simonyi J. Földrajz az I. oszt. számára.
Tanár: *Perepatits* és *Szőts.*

Természetrajz. Heti 2 óra. A közönségesebb gyümölcsformák, fenyők, virító növények. Házi, házkörnyéki, mezei és erdei állatok és házi szárnyasok.
Tankönyv: Pintér Pál, Természetrajz, I. kötet.
Tanár: *Kelecsényi* és *Schmiedt.*

Számtan. Heti 4 óra. A tizes számrendszer. A négy alapművelet egész számokkal és tizedes törtekkel. A méterrendszer. A számok oszthatósága. Közönséges törtekkel való számolás. Időszámolás. Házi és iskolai dolgozatok.
Tankönyv: Horti, Számtan, I. rész.
Tanár: *Virág* és *Schmiedt.*

Rajzoló geometria. Heti 3 óra. Planimetriai elemek. Pontok, egyenesek és szögek fekvési és mérési viszonyai. A három- és négyszögek tulajdonságai és alakitásai. A kör. Körbeirt szabályos sokszögek szerkesztése. Területmérés. Az idomok összeillősége, hasonlósága és symmetriája. Geometriai ornamentalis rajzolás, rendszeresen haladó táblai előrajzok nyomán.
Tankönyv: Fodor-Wagner, Rajzoló geometria I. rész.
Tanár: *Szmetana* és *Schmiedt.*

Szépírás. Heti 1 óra. A magyar kis- és nagy betűk helyes alakitása és összekapcsolása. Folyóírás.
Minták: Nagy S., Szépirási minták.
Tanár: *Ady* és *Schmiedt.*

Tornázás. Heti 2 óra. Szabadgyakorlatok. Egyszerű tornászati rendgyakorlatok. Játékok. Kisebb versenyek. Szertornázás. Osztálytornázás.
Tanár: *Csorba.*

II. A és B osztály.

Osztályfők: **Glatz** és **Nagy.**

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. A Biblia fogalma. Ó-szövetségi szentirási könyvek. Az őskinyilatkoztatás korszaka. Pátriarkák. Mózes. Az ó-szövetségi vallási intézmények szervezése. Birák kora, hivatása. Királyok kora. Próféták hivatása. Fontosabb messiási jövendölések. A Makkabeusok története. A kis katekizmus I. szakaszának ismétlése.

Tankönyv: Dr. Pokorny Emánuel: Ó-szövetségi bibliai történetek.
Tanár: *Holma.*

Izr. vallástan. *a)* Bibliai történet: Izrael története a honfoglalástól a birodalom bukásáig. *b)* Bibliai szemelvények: Móz. II. és III. k.-ből. A péntekesti ima.

Tankönyv: Weisz: Bibliai olvasmányok II.
Tanár: *Weisz, Fényes.*

Magyar nyelv. Heti 5 óra. A határozók tana. Az összetett mondatok. Szóképzés. Prózai darabok és költemények olvasása és értelmezése. Költemények szavalása. — Kéthetenkint iskolai irásbeli dolgozat.

Tankönyv: Szabó A., Magyar nyelvtan. Máthé—Szabó, Magyar Olvasókönyv II. rész.
Tanár: *Glatz* és *Nagy.*

Latin nyelv. Heti 6 óra. Az alaktan befejezése; a mondatszerkesztés — olvasmányokon ismertetve.

Olvasmányok: Az olvasókönyv 32—60. olvasmányai. — Kéthetenkint iskolai irásbeli dolgozat a begyakorolt szókincsből és kifejezésekből összeállitva.

Tankönyv: Geréb-Morvay: Kis Latin Nyelvkönyv. Roseth A.: Latin nyelvtan. I. rész.
Tanár: *Glatz* és *Nagy.*

Földrajz. Heti 3 óra. Európa, Ázsia és Afrika általános ismertetése. Térképvázlatok.

Tankönyv: Dr. Simonyi J., Földrajz, II. kötet.
Tanár: *Gáspár* és *Perepatits.*

Természetrajz. Heti 2 óra. Külföldi nagyobb emlősök; madarak, hüllők, csúszó-mászók, halak, izeltlábuak fontosabb fajai. Fák. Őszi növények.

Tankönyv: Pintér Pál, Természetrajz, II. kötet.
Tanár: *Gáspár* és *Nagy.*

Számtan. Heti 4 óra. Számolási rövidítések, számtani műveletek korlátolt pontossággal. Az arányosság fogalmának fejtegetése. Egyszerű hármasszabály. Olasz számolásmód. Geometriai arányok és aránylatok. Százalékszámitás és alkalmazása. Házi és iskolai dolgozatok.

Tankönyv: Horti, Számtan.
Tanár: *Schmiedt* és *Csopey.*

Rajzoló geometria. Heti 3 óra. Stereometriai elemek. A hasáb, gúla, szabályos testek, henger, kúp és gömb leírása, hálózata és modelljének előállítása. A testek felszínének és térfogatának kiszámítása. Az egyenesek és a síkok absolut és relativ helyzetei; lapszög és testszög. A testek hasonlósága, összeillősége és symmetriája. A testek axonometrikus rajzolása.

Tankönyv: Fodor-Wagner, Rajzoló geometria, II. r.

Tanár: *Fross.*

Szépírás. Heti 1 óra. Magyar és német kis- és nagybetűk írása; német és magyar folyóírás.

Taneszközül a Nagy Sándor-féle magyar és német mintákat használtuk.

Tanár: *Haszler* és *Benedek.*

Tornázás. Heti 2 óra. Tornászati és katonai rendgyakorlatok. Játékok. Kisebb versenyek. Szertornázás. Osztálytornázás.

Tanár: *Csorba.*

III. A és B osztály.

Osztályfő: **Csopey és Kelecsényi.**

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Az új-szövetségi szent könyvek. Palesztina földrajzi és politikai viszonyai. Jézus gyermek- és ifjúkora. Jézus nyilvános működése. Jézus csodái, példabeszédei, tanítása, szenvedéstörténete, halála, föltámadása, mennybemenetele. A Szentlélek eljövetele. Az apostolok cselekedetei. A kis katekizmus II. szakaszának ismétlése.

Tankönyv: Dr. Pokorny Emánuel: Új-szövetségi bibliai történetek.

Tanár: *Holma.*

Izr. vallástan. *a)* Juda története a babiloniai fogságtól a talmud befejezéséig. *b)* Liturgia és vele kapcsolatosan az imakönyv főbb imáinak fordítása. Szemelvények Móz. III. k.-ből.

Tankönyv: Schön D.: Zsidók története. Imakönyv. (Tanítóegyleti kiadás.)

Tanár: *Weisz* és *Fényes.*

Magyar nyelv. Heti 4 óra. A magyar hangtan. A beszéd- és mondatrészek. Az összetett mondat. A mellékmondatok. A szóösszetétel és a szóképzés. A körmondat. Kéthetenkint egy írásbeli dolgozat.

Tankönyv: Dr. Szinnyei J., Rendszeres magyar nyelvtan és Olvasókönyv III. rész.

Tanár: *Kaszák* és *Kelecsényi.*

Latin nyelv. Heti 6 óra. Olvasmány: Életrajzok Cornelius Nepos ból; phædrusi mesék. Az egyszerű mondat, különösen a határozók fordítási gyakorlatokkal kapcsolatban. Kéthetenkint egy írásbeli dolgozat (fordítás magyarból latinra), különös tekintettel a syntaktikai szabályok kellő begyakorlására és értékesítésére.

Tankönyv: Roseth: Rövid latin nyelvtana. Roseth: Cornelius Neposa és Phædrusa.

Tanár: *Kaszák* és *Kelecsényi*.

Német nyelv. Heti 4 óra. A német nyelv hangjai és írásuk. Alany, állitmány. Mondattárgy. Birtokos jelző. Részes határozó. Többesszámképzés. Főnévi és melléknévi declinatio. Az igeragozás elemei. Prózai darabok és költemények olvasása és tárgyalása; a költői olvasmány elemzése. — Kéthetenkint egy irásbeli dolgozat, — fordítás magyarból németre — különös tekintettel a nyelvtanból tanultakra.

Tankönyv: Heinrich—Bleyer: Német nyelv- és olvasókönyv I. rész.

Tanár: *Haszler* és *Benedek*.

Fizikai földrajz. Heti 2 óra. Amerika, Ausztrália. A föld szárazulata, vizei és légköre, ezekkel kapcsolatosan a fontosabb fizikai tünemények kisérleti ismertetése. A föld mint égitest.

Tankönyv: 1. Kőrösi Albin, Földrajz II. kiadás. 2. Természettani Földrajz.

Tanár: *Virág*.

Történelem. Heti 3 óra. Hazánk története 1526-ig, főtekintettel a műveltség viszonyaira és a politikai állapotra.

Tankönyv: Varga Ottó, Magyarország története. I. Rész.

Tanár: *Kaszák* és *Perepatics*.

Számtan. Heti 3 óra. Az összetett hármasszabály, kamatszámolás, lerovatszámolás. Arányos osztás. Elegyítési számolások. A láncszabály. Irásbeli dolgozat havonkint.

Tankönyv: Horti, Számtan.

Tanár: *Csopey*.

Rajzoló geometria. Heti 2 óra. I. Constructiv planimetria. Síkidomok szerkesztése, egybevágósága, symmetriája, hasonlósága. II. Szabadkézi rajz. Síkdiszitmények rajzolása és festése.

Tankönyv: Horti Henrik, Rajzoló geometria, III. rész.

Tanár: *Szmetana* és *Virág*.

Tornázás. Heti 2 óra. Tornászati és katonai rendgyakorlatok. Játékok. Szabadgyakorlatok és társasgyakorlatok. Kisebb versenyek. Szertornázás. Osztálytornázás.

Tanár: *Csorba.*

IV. osztály.

Osztályfő: **Szilágyi.**

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. A külső isteni tisztelet. Szent helyek. Templom külseje, belseje. Egyházi öltönyök. Szent cselekmények. Szent mise; szentségek kiszolgáltatási módja. Az egyházi év beosztása. A nyilvános és főbb egyházi ünnepek.

Tankönyv: Pokorny E.: Róm. Kath. Szertartástan.

Tanár: *Holma.*

Izr. vallástan. *a)* Liturgiai zsoltárok: Szemelvények M. V. könyvéből. *b)* A zsidóság története a talmud befejezésétől napjainkig.

Tankönyv: Büchler: Zsidók története.

Tanár: *Weisz.*

Magyar nyelv. Heti 4 óra. A stílus. A nyelvről általában. A stílus tulajdonságai és fajai. Az ó-klasszikai, nyugat-európai, nemzeti verselés. Polgári ügyiratok. — Arany J. *Toldija* történelmi, nyelvi, æsthetikai magyarázatokkal. — A stílus és a verselés ismertetésére több olvasmány fejtegetése. Havonkint 2 írásbeli dolgozat az olvasottak alapján.

Tankönyv: Négyesy: Stilisztika. Lehr Albert: Toldi-magyarázata.

Tanár: *Ady.*

Latin nyelv. Heti 6 óra. *Prózai olvasmány:* Részletek Cæsarból. *Költői olvasmány:* Szemelvények Ovidiusból. Az igenevek. Az egyszerű mondat fajai. Az összetett mondatok. *Írásbeli dolgozatok* a tárgyalt olvasmánnyal és a végzett nyelvtani anyaggal kapcsolatban kéthetenkint.

Tankönyv: Roseth: Szemelvények Cæsarból, Csengeri: Szemelvények Ovidiusból és Csengeri: Lat. stilusgyakorlatok.

Tanár: *Szilágyi.*

Német nyelv. Heti 3 óra. A III. osztályú nyelvtani tananyag alkalmi átismétlése, az alaktan kiegészítése és a legfontosabb mondattani ismeretek. Etymologikus szócsoportok. Prózai olvasmányok közül leírások, elbeszélések és mesék; továbbá költemények. Több költemény emlézése. — Iskolai írásbeli dolgozat kéthetenkint a végzett olvasmánnyal tárgyi összefüggésben.

Tankönyv: Heinrich-Karl: Német nyelv- és olvasókönyv, I. rész.
Tanár: *Jakobi.*

Történelem. Heti 3 óra. Hazánk története 1526-tól 1867-ig. Hazánk a jelenben. Ausztria és Magyarország közjogi helyzete és a közösügyek.
Tankönyv: Varga O.: Magyarország Története. II-ik rész.
Tanár: *Marczinkó.*

Természetrajz. Heti 3 óra. Kiosztott növénypéldák elemzésével műszereik és működéseik megismerése. Kémiai kísérletekkel a növénytest összetételének és felépülésének megértése. A test mikroskopiai vizsgálása. A növények rendszertana.
Tankönyv: Pintér: Növénytan.
Tanár: *Gáspár.*

Mennyiségtan. Heti 3 óra. Alapfogalmak. A négy alapművelet positiv és negativ egész és tört számokkal. A számok oszthatósága. A két- és többtagú kifejezések négyzete és köbe. Elsőfokú egyenlet egy ismeretlennel. Arányok. Házi és iskolai dolgozatok.
Tankönyv: Wagner: Algebra.
Tanár: *Schmiedt.*

Rajzoló geometria. Heti 2 óra. I. Constructiv planimetria. A körre vonatkozó szerkesztések. A kúpszeletvonalak ismertetése és szerkesztése. II. Szabadkézi rajz: Síkdiszitmények, természetes levelek és virágok rajzolása és festése.
Tankönyv: Dr. Horti H.: Rajzoló geometria, IV. rész.
Tanár: *Szmetana.*

Tornázás. Heti 2 óra. Tornászati és katonai rendgyakorlatok. Játékok. Szabadgyakorlatok és társasgyakorlatok. Kisebb versenyek. Szertornázás. Osztálytornázás.
Tanár: *Csorba.*

V. A és B osztály.

Osztályfők: **Ady és Haszler.**

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Vallás. Hit. Az első isteni személy és a teremtés. A második isteni személy és a megváltás műve. A harmadik isteni személy és a megszentelés műve. Az anyaszentegyház. Az isteni kegyelem. A kegyelemeszközök. A földi élet után következő utolsó dolgok.
Tankönyv: Pokorny E.: Kath. Hittan.
Tanár: *Holma.*

Izr. vallástan. Prófétai olvasmányok, a profétizmus, Hosea 12, Amosz 3, Jezsájás 1, 2, 5, 11, 12, Micha VIII. Vallástörténet Ézrától 1492-ig.

Tankönyv: Neumann: Prófétai szemelvények.

Tanár: *Fényes* és *Weisz.*

Magyar nyelv. Heti 3 óra. Szerkesztéstan nyelvtani és stilisztikai összefoglaló ismétlésekkel. Prózai műfajok elmélete megfelelő olvasmányokkal. Havonkint egy írásbeli dolgozat az olvasmányok s a tanultak alapján.

Tankönyv: Riedl, Retorika.

Tanár: *Benedek* és *Lengyel.*

Latin nyelv. Heti 6 óra. Cicero: «De imperio Cn. Pompei» és «Pro Archia». Szemelvények Ovidiusból. Egyes részletek könyv nélkül. Kéthetenkint egy iskolai írásbeli dolgozat a végzett olvasmánnyal tárgyi összefüggésben.

Tankönyvek: Köpesdy: Cicero De imp. Cn. Pompei és Pro Archia poëta; Csengeri: Szemelvények Ovidiusból. Cserép—Köpesdy: Stilusgyakorlatok III.

Tanár: *Ady* és *Máthé.*

Görög nyelv. Heti 5 óra. Görög alaktan a μι-végű igékig. Homeros Odysseájából szemelvények.

Tankönyv: Csengeri: Homeros Odysseája. Kéthetenkint írásbeli dolgozat. Dóczi: Görög nyelvtan.

Tanár: *Nagy* és *Glatz.*

Német nyelv. Heti 3 óra. Rendszeres nyelvtan: Hangtan, szótan. Prózai olvasmányok és költemények. — Kéthetenkint iskolai írásbeli dolgozat a végzett olvasmánnyal tárgyi összefüggésben.

Timár: Tankönyv: Német olvasókönyv II. r. Timár, Rendsz. német nyelvtan.

Tanár: *Benedek* és *Haszler.*

Történelem. Heti 3 óra. Az ó-kor története a római birodalom kettéválásáig, főtekintettel a műveltségtörténeti viszonyokra.

Tankönyv: Mika S., Az ókor története.

Tanár: *Szőts* és *Marczinkó.*

Természetrajz. Heti 3 óra. Az állati élet és szervei, alak, szám és elhelyezés szerint. A bemutatott gerincesek és izeltlábuak tüzetesebb ismertetésével, hasznos vagy káros voltuk megjelölése. A többi állatkör főalakjainak elemzése.

Tankönyv: Pintér: Állattan.

Tanár: *Gáspár.*

Mennyiségtan. Heti 3 óra. Elsőfokú egyenletek több ismeretlennel. Négyzetgyök és köbgyök. Négyzetes egyenletek. A gyökmennyiségekkel való műveletek általánosítása. A sík idomok és sajátságaik. Congruentia. Hasonlóság. Területszámítás.

Tankönyv: Wagner-Klamarik: Algebra és Geometria.

Tanár: *Csopey* és *Virág.*

Görögpótló irodalom. Heti 3 óra. Görög állami régiségek. Hellász v. Görögország neve, földrajza. Az alkotmányformák és fejlődésük. A görög államok viszonya egymáshoz. Sparta. Athén. Attika lakossága. A közhatalom. A törvényhozó hatalmak. A tisztviselők. A szövetséges államok joga. Államkormányzás. Jogügy. Pénzügy. Hadügy. Olvasmányul Homeros Iliása, Herodotosból szemelvények; Tinódi Sebestyén, Kurucdalok, Mindszenty Gábor Naplójából, Szalárdi: Siralmas krónika.

Tankönyv: Schill Salamon: Görög régiségek; Homeros Odysseája és Iliása, ford. Kempf; Herodot, ford. Geréb; Jancsó: Olvasmányok.

Tanár: *Ady* és *Haszler.*

Görögpótló rajz. Heti 2 óra. I. Használati tárgyak és egyszerű geometriai testek és testcsoportok rajzolása és festése természet után. II. Ó-kori jellegzetes műalkotások ismertetése.

Tanár: *Szmetana.*

Tornázás. Heti 2 óra. Tornászati és katonai rendgyakorlatok. Társas gyakorlatok. Szabadgyakorlatok súlyokkal. Játékok. Szertornázás. Csapattornázás.

Tanár: *Csorba.*

VI. osztály.

Osztályfő: **Lengyel.**

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Az erkölcs és erkölcstan fogalma. A természeti és kinyilatkoztatott törvények. Az emberi törvények. Az erkölcsi cselekedetek alanyi föltételei: értelem, lelkiismeret, szabad akarat. Az erkölcsi beszámítás. Az erényről általában. Isteni és erkölcsi erények. A bűn. Isten és felebaráti szeretet fogalma, indító okai, nyilvánulásai. Az Isten és az egyház parancsainak részletes tárgyalása.

Tankönyv: Matuszka Mihály: Kath. Erkölcstan.

Tanár: *Holma.*

Izr. vallástan. *a)* Prófétai olvasmányok, Jeremiás 1, 2, 7, 9, 31. Jezajas 40, 41, 42, 43, 53, 58. *b)* Vallástörténet, 1492-től napjainkig.

Tankönyv: Frisch A.: Prófétai szemelvények.
Tanár: *Weisz.*

Magyar nyelv. Heti 3 óra. Művészeti alapismeretek. A költői műfajok elmélete olvasmányok alapján. Verstan. Megfelelő olvasmányok. Havonkint irásbeli dolgozat.

Tankönyv: Riedl: Poétika.
Tanár: *Lengyel.*

Latin nyelv. Heti 5 óra. Szemelvények Livius XXI. XXII. könyvéből és Vergilius Aeneisének II. éneke. Egyes részletek könyv nélkül. Kéthetenként egy iskolai irásbeli dolgozat a végzett olvasmánnyal tárgyi összefüggésben.

Tankönyvek: Livius: Szemelvények. ed. Szabó Iván. Verg. Aen. ed. Cserép. Cserép-Köpesdy: Lat. stilusgyakorlatok IV.
Tanár: *Lengyel.*

Görög nyelv. Heti 5 óra. Hom. Od. VI. VII. IX. X. Az alaktan. Részletek Xenophonból, Herodotosból és a görög lyrikusokból: egyes részek megtanulása. Kéthetenkint egy iskolai dolgozat a végzett olvasmánnyal tárgyi összefüggésben.

Tankönyvek: Dóczi: Görög nyelvtan és Geréb: Görög prózai szemelvények. Máthé: Anthologia lyrica Græca.
Tanár: *Kelecsényi.*

Német nyelv. Heti 3 óra. Goethe, Schiller, Uhland, Lenau balladái, románcok, legendák és egyéb elbeszélő költemények. A hang- és szótan átismétlése. Mondattan. A verstan elemei. Irásbeli dolgozatok a végzett olvasmánnyal kapcsolatban; több költemény könyv nélkül.

Tankönyv: Timár: Német olvasókönyv II. r. és Rendszeres német nyelvtana.
Tanár: *Haszler.*

Történelem. Heti 3 óra. A középkor és az újkor története a westphaliai békéig, főfigyelemmel az állami élet fejlődésére és a közműveltség viszonyaira.

Tankönyv: Varga O.: Világtörténelem. II. rész.
Tanár: *Kaszák.*

Természetrajz. Heti 3 óra. A testek mivolta és eredete. Levegő, víz; a vegyülés törvényei. Ásványok elemzésével előfordulásuk és használatuk. A kőzetek legfontosabbjai. Az organikus vegyületek csoportjainak legjelentősebbjei. Kövületek.

Tankönyv: Pintér: Ásványtan.
Tanár: *Gáspár.*

Mennyiségtan. Heti 4 óra. A negativ és törtkitevőjű hatvány. A képzetes számok. A logarithmus. Véges mértani haladvány. A kör kerülete és területe. A goniometria és trigonometria elemei.

Tankönyv: Wagner—Klamarik: Algebra; Wagner: Mértan; Lutter: Ötjegyű szorszám- és szögmértani táblák.

Tanár: *Fross.*

Görögpótló irodalom. Heti 3 óra. Vallási és magánrégiségek, Sophokles Antigonéja. Szemelvények a görög líra és a vele kapcsolatos magyar klasszikus költészet termékeiből.

Tankönyvek: Schill: Görög régiségek. Csiky Gergely: Sophokles Antigonéja. Kincs: Szemelvények a görög lirából. Jancsó: Olvasmányok.

Tanár: *Lengyel.*

Görögpótló rajz. Heti 2 óra. I. Használati tárgyak és geometriai testcsoportok rajzolása és festése természet után. II. Középkori jellegzetes műalkotások ismertetése.

Tanár: *Szmetana.*

Tornázás. Heti 2 óra. Tornászati és katonai rendgyakorlatok. Játékok. Szabadgyakorlatok. Szabadgyakorlatok súlyokkal. Szertornázás. Csapat- és osztálytornázás.

Tanár: *Csorba.*

VII. osztály.

Osztályfő: **Máthe.**

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Az Egyház történelmének főleg hitvédelmi szempontból való tárgyalása, annak kezdetétől egészen napjainkig. Továbbá a magyarországi kath. Egyház működésének méltatása.

Tankönyv: Aubermann M.: *Egyháztörténet.*

Tanár: *Holma.*

Izr. vallástan. *a)* Szemelvények Mózes öt könyvéből. *b)* Bibliai ismertetés.

Tankönyv: Pentateuch és Weiszburg: A biblia könyvei.

Tanár: *Weisz.*

Magyar nyelv. Heti 3 óra. A magyar nemzeti irodalom fejlődésének ismertetése 1820-ig. Havonkint írásbeli dolgozat.

Tankönyv: Dr. Pintér Jenő. A magyar irodalom története.

Tanár: *Benedek.*

Latin nyelv. Heti 5 óra. Olvasmány: Sallustius. Jugurtha; Cicero: In Catilinam I.; Verg. Aen. VI. egészen és a VII—XII-ből szemelvények. A római történetírás áttekintése; Cicero mint szónok; az Aeneis szerkezete. Régiségtani összefoglalás. — Dolgozat kéthetenkint, a végzett olvasmánnyal tárgyi összefüggésben.

Tankönyvek: Verg. Aen., ed. Cserép. Sall. Cat., ed. Kempf. Cic. Or. in Cat., ed. Köpesdy. Cserép—Köpesdy. Latin stilusgyakorlatok V. r.

Tanár: *Máthé.*

Görög nyelv. Heti 5 óra. Szemelvények Hom. Iliasából és Herodotosból.

Tankönyv: Csengeri: Hom. Iliasaja. Geréb: Görög prózai szemelvények.

Tanár: *Máthé.*

Német nyelv. Heti 3 óra. *Olvasmány:* Lessing, Minna von Barnhelm, Schiller, Wilhelm Tell, a szükséges nyelvi, irodalmi és tárgyi magyarázatokkal. Havonkint írásbeli iskolai dolgozat, az olvasott darabok köréből.

Tankönyvek: Lessing, Minna von Barnhelm, kiadta Heinrich G. Schiller: Tell, kiadta Heinrich.

Tanár: *Benedek.*

Történelem. Heti 3 óra. Az új-kor története 1648-tól napjainkig, főtekintettel a közműveltségi viszonyokra. — A jelenkor politikai, társadalmi s gazdasági életének áttekintése. Európa egyes államai történelmi megalakulása s jelen állapotának ismertetése. A hazai viszonyokkal rokon és eltérő vonások kiemelése.

Tankönyvek: Varga O. Világtörténelem III. rész és Mangold L.: Politikai földrajz.

Tanár: *Perepatits.*

Mennyiségtan. Heti 3 óra. A másodfokú egyenlet teljes elmélete; a másodfokú függvény ábrázolása, maximuma és minimuma. A complex számok, a gyök többértékűsége. Másodfokú egyenlet 2 ismeretlennel. A sorok. Kamatos-kamat és járadékszámitás. Stereometriai alaptételek. A szögletes és gömbölyű testek felszínének és térfogatának kiszámitása.

Tankönyv: Wagner: Algebra; Wagner: Geometria.
Tanár: *Csopey.*

Fizika. Heti 4 óra. Mechanika. Hangtan. Fénytan.
Tankönyv: Wagner «Physiká»-ja.
Tanár: *Virág.*

Görögpótló irodalom. Heti 3 óra. A görög költői és prózai irodalom története N. Sándor koráig szemelvényekkel. Görög művészet. Nagyobb olvasmányok: Thukydides történetéből, Demosthenes beszédeiből. — A magyar történetírás és politikai szónoklat áttekintése.
Tankönyvek: Thukydides, ford. Szilasi Mór. Schill: Gör. irodalomtörténet. Schill: Régiségek. Demosthenes beszédei, ford. Incze József. Jancsó: Olvasmányok.
Tanár: *Lengyel.*

Görögpótló rajz. Heti 2 óra. I. Tárgyak és tárgycsoportok, terem- és folyosórészletek rajzolása és festése természet után. II. Újabbkori jellegzetes műalkotások ismertetése.
Tanár: *Szmetana.*

Tornázás. Heti 2 óra. Tornászati és katonai rendgyakorlatok. Szabadgyakorlatok. Szabadgyakorlatok súlyokkal. Játékok. Szertornázás. Csapat- és osztálytornázás.
Tanár: *Csorba.*

VIII. osztály.

Osztályfő: **Perepatits.**

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. A hitvédelem jelentősége s fontossága. A természetes s kinyilatkoztatott vallás védelme. A csoda s a természettudomány. A szentírás hitelességének s épségének bizonyítása. A kath. egyház Krisztus igaz egyháza. A pápa csalatkozhatatlansága hit és erkölcs dolgában.
Tankönyv: Uhlyárik: Hitvédelem.
Tanár: *Holma.*

Izr. vallástan. Rendszeres zsidó vallástan az eddig tanult irodalmi és liturgiai ismeretek alapján és ezek összefoglalásával. — A vallás lényege. A zsidóság vallási tanai. A zsidóság vallási intézményei. Ethika.
Tankönyv: Fényes, Szilárd Szövetség.
Tanár: *Weisz.*

Magyar nyelv. Heti 3 óra. A magyar nemzeti irodalom története. II. rész. Szemelvények a kiválóbb írók műveiből. Havonkint írásbeli dolgozat.

Tankönyv: Dr. Váczy János: A magyar nemzeti irodalom története. III. kiadás.

Tanár: *Ady.*

Latin nyelv. Heti 5 óra. Olvasmány: Szemelvények Horatius és Tacitus műveiből. A római irod.-tört. és régiségek áttekintése. Kéthetenkint 1 írásbeli dolgozat.

Tankönyvek: Tacitusból ed. Dávid-Pozder, Szemelvények Horatiusból ed. Wirth.

Tanár: *Szilágyi.*

Görög nyelv. Heti 4 óra. Szemelvények Homeros Iliasából, Sophokles Antigonéjából és Platon Apológiájából. Havonkint iskolai írásbeli dolgozatul fordítás görögből magyarra.

Tankönyv: Csengeri Homeros Iliasa; Csengeri Sophokles Antigonéja; Geréb György prózai szemelvények.

Tanár: *Szilágyi.*

Német nyelv. Heti 3 óra. Goethe: Iphigenie auf Tauris. Az irodalomtörténetből különösen Lessing, Goethe és Schiller élete és irodalmi működése. Havonkint iskolai írásbeli dolgozat, a végzett olvasmánnyal tárgyi összefüggésben.

Tankönyvek: Dr. Heinrich: Német tan- és olvasókönyv III. és IV. rész. Goethe: Iphigenie auf Tauris, kiadta dr. Maywald József.

Tanár: *Haszler.*

Történelem. Heti 3 óra. Magyarország oknyomozó története, mindig figyelemmel a műveltség-történeti főbb eseményekre, a honfoglalás korától 1848-ig. Közjogi alapismeretek. Hazánk a jelenben.

Tankönyv: Andor József: Magyarország oknyomozó története.

Tanár: *Perepatits.*

Mennyiségtan. Heti 3 óra. Permutatio. Combinatio. Variatio. Kéttagúak magasabb hatványai és a binominális együtthatók tulajdonságai. A gömbháromszögtan elemei s alkalmazásuk néhány astronomiai feladat megfejtésére. A gimnázium mathematikai tananyagának áttekintése és a fontosabb részek tüzetesebb begyakorlása.

Tankönyv: Wagner: Algebra és Geometria.

Tanár: *Fross.*

Fizika. Heti 4 óra. Hőtan. Az anyag szerkezetére vonatkozó főbb chemiai fogalmak. Mágnesség. Elektromosság. A kosmographia elemei.

Tankönyv: Wagner «Physiká»-ja.

Tanár: *Fross.*

Bölcselet. Heti 2 óra. A tapasztalati lélektan. A logikából: az elemi gondolkodástan egész terjedelmében s a módszertan alapelvei.

Tankönyv: Kornis Psychologiája s Logikája.

Tanár: *Szilágyi.*

Görögpótló irodalom. Heti 2 óra. *Olvasmány:* Platon Apologiája, Kritonja. Szemelvények Aristoteles Politeiája és Ethikájából. Régiségtani és irodalomtörténeti összefoglalás. A görög szobrászat.

Tankönyvek: Platon és Aristoteles műveiből való szemelvények, szerk. Alexander Bernát. Schill, Görög régiségek. Zsámboki Gy.: A görög művészet kiválóbb alkotásainak ismertetése.

Tanár: *Perepatits.*

Görögpótló rajz. Heti 2 óra. — I. Csendéleti összeállítások, terem- és folyosórészletek rajzolása és festése. Figurális kisérletek. II. Magyar műalkotások ismertetése.

Tanár: *Szmetana.*

Tornázás. Heti 2 óra. Tornászati és katonai rendgyakorlatok. Szabadgyakorlatok súlyokkal. Játékok. Csapat- és osztálytornázás.

Tanár: *Csorba.*

Érettségi tételek az 1911—1912. tanév végén.

1. **Magyar ny. és irodalomból:** Bajza és a magyar kritika.
2. **Latin ny. és irodalomból:** Ovid. Metamm. IX. 1—22. és 27—30.
3. **Mathematikából:**
   - α) **Algebrából:** Megoldandó: $\log (x-5)^2 + \log (2x-4)^2 = 3{\cdot}11260$ egyenlet.
   - β) **Geometriából:** Kiszámitandó a kúp alaplapját és palástját érintő gömb térfogata, ha az alapkör területe $T = 452{\cdot}16$ dm^2 és a kúp nyilása $2\alpha = 56^\circ\ 28'$.

III.

ÉRDEMSOROZAT.

Az érdemjegyek magyarázata.

Az előmenetelnél:

1 = jeles;
2 = jó;
3 = elégséges;
4 = elégtelen.

A magaviseletnél:

1 = jó;
2 = szabályszerű;
3 = kevésbbé szabályszerű;
4 = rossz.

Első A osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Nyilvános tanulók:										
Adler István	2	2	2	2	1	1	1	3	3	1
Aigner László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Andrási Aurél	1	2	3	3	1	3	2	2	3	1
Bartos Ernő	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
5. Beer István	2	3	3	3	3	2	2	2	1	1
Biró István	2	3	3	2	2	3	2	3	3	1
Bolgár Tivadar	3	3	4	3	2	3	3	3	2	1
Bonin István	2	3	3	3	1	3	3	3	3	2
Bródy Dániel	1	2	2	2	1	2	1	2	3	1
10. Bruckner György	3	3	3	3	1	4	3	3	3	2
Brügler Emil	2	3	3	2	2	3	2	2	2	1
Eckstein Pál	1	1	2	1	1	2	1	2	2	1
Elkán István	1	1	2	2	1	3	1	2	2	1
Földes József	3	3	3	2	2	3	3	3	2	1
15. Freund Ignác	2	2	2	2	1	3	2	2	2	1
Fried Gyula	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Fürst Károly	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1
Gansel Dezső	2	3	2	3	2	3	2	3	1	1
Gerstner Hugó	2	2	2	2	1	3	2	3	3	2
20. Greiner László	2	3	3	2	2	3	2	3	3	1
Gross József	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2
Halász Elek	1	1	1	2	1	2	2	2	fm.	1
Jakab Imre	2	2	3	1	1	3	3	2	2	1
Katona István	3	3	3	3	2	3	2	3	3	2
25. Kemény István	3	3	3	3	2	3	2	3	2	2
Klug Ernő	2	3	3	2	2	3	2	3	1	1
Komor Géza	2	3	3	3	2	3	1	3	2	1
Koppenstein Ernő	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2
Krausz Ede ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	fm.	1
30. Magaziner Zoltán	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Malli Ferenc ism.	3	4	4	4	3	4	4	3	1	2
Marschalkó György	2	3	2	2	3	3	2	3	2	1
Matli Károly	2	3	4	3	2	4	4	3	1	1
Neudörfer Ernő	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1
35. Neufeld Pál	2	2	3	2	1	3	3	3	1	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Neumann György	1	2	2	2	2	3	2	2	fm.	1
Nádas Endre	2	3	3	3	2	3	2	3	3	1
Oó Gyula	1	2	2	1	1	3	2	2	2	1
Pataki Ervin	2	3	3	3	1	3	3	2	3	1
40. Paul Benő	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Pártos Ferenc	1	1	2	1	1	2	1	2	2	1
Pick Tibor	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1
Pollacsek Tibor	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1
Radvány Imre	2	2	3	3	2	3	2	3	1	1
45. Rékai Endre	2	3	3	2	3	3	3	3	2	2
Richter György	3	3	3	3	2	3	2	3	2	1
Romvári István	3	4	4	3	3	4	4	3	2	2
Sebő István	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Sidlauer Imre	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1
50. Szedő István	1	2	3	2	1	3	1	2	3	1
Szedő László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szendeffy János	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1
Szikszay Gyula	1	4	4	4	2	4	4	3	2	1
Szinyei Merse Miklós	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
55. Tárnok Elemér	2	3	3	3	1	3	2	2	2	1
Teichner Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Teleki Lajos	1	4	4	2	3	3	4	2	1	2
Vécsei György	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1
Vidor Lajos	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
60. Virányi Ferenc	2	3	4	3	3	4	4	2	2	2
Weisz Alfréd	3	3	4	4	3	4	4	3	2	2
Wiener György	2	4	3	3	3	4	3	2	3	2
Zboray Ernő	1	2	2	2	1	3	2	2	2	1
64. Zsolnai Lajos	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2

Kimaradtak: Gutmann György, Holitscher László, Holzer László.

Vizsgálatlan: Spitzer Károly.

Magántanulók: Gottlieb Pál, Gutmann György, Holitscher László, László György.

Első B osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Nyilvános tanulók:										
Beck Béla	3	3	2	2	2	2	3	2	3	1
Berger György	3	1	2	1	2	2	3	3	2	1
Boschán Sándor	1	1	2	1	2	2	2	1	3	1
Braun László	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
5. Fábián László	3	2	1	1	2	3	3	2	3	2
Faragó Béla	1	2	3	1	3	3	2	2	1	1
Fuchs György ism.	3	2	1	2	3	3	3	3	1	2
Geiger László	1	1	2	1	2	2	3	2	2	1
Goldmann Ákos	3	1	3	1	3	4	3	1	2	2
10. Gross Béla	3	1	2	1	2	1	2	2	2	1
Hanthó Lajos	2	3	3	2	3	3	3	2	2	2
Heszterényi Géza	2	1	2	1	1	2	2	1	3	1
Horváth György	1	1	1	1	2	2	3	1	2	1
Janovics Ferenc	2	1	1	1	2	2	2	1	1	1
15. Katz Menyhért	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Kemény Leó ism.	3	1	1	1	2	2	2	1	1	1
Kertész János	2	2	2	2	3	3	4	2	1	2
Klein Pál	3	1	1	1	3	3	3	1	1	2
Kőszeg Ferenc	1	1	1	1	1	2	2	1	fm.	1
20. Kruch Károly	3	3	4	3	3	3	4	2	1	1
Kühn László	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1
Lehrmann József	1	3	3	2	2	2	3	1	2	1
Maglov István ism.	1	4	3	3	3	3	3	2	3	1
Mayer Antal	1	2	2	2	1	2	2	1	2	1
25. Nerhaft Antal	2	3	3	2	1	2	2	2	2	1
Neumann Marcell ism.	3	3	4	2	3	4	4	2	2	2
Pásztor István	2	2	2	2	3	3	3	2	3	1
Politzer Sándor	1	2	3	1	3	2	3	2	3	2
Popper Róbert	3	2	2	1	2	3	3	2	2	1
30. Schmidl Sándor	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1
Singer János	3	3	4	4	4	4	4	2	2	1
Siraky Ottó ism.	2	3	2	2	3	3	3	1	2	2
Somodi Pál	2	1	3	1	3	2	2	1	1	2
Stein Nándor	2	1	1	1	3	2	3	1	2	1
35. Szandtner Artúr	3	2	2	2	2	3	3	1	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Szél Pál	2	2	3	1	3	3	3	2	1	2
Tenk Sándor ism.	3	2	4	1	3	3	4	1	1	2
Trebitsch László	1	1	1	1	3	3	3	1	3	1
39. Wenczler József	1	2	3	1	2	2	2	1	1	1

Kimaradt: Feld Kálmán.

Magántanulók: Feld Kálmán, Polgár Sándor, Ujhely Tibor.

Második A osztály.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természet-rajz	Mennyiség-tan	Rajzoló mértan	Szépírás	Test-gyakorlás	Magaviselet
	Nyilvános tanulók:										
	Báder László	2	3	3	3	3	3	3	4	2	1
	Bäuml Imre	2	2	2	2	3	2	2	2	2	1
	Benits Sándor	1	3	3	4	3	3	3	3	2	1
	Blumenfeld Alfréd	2	2	2	2	2	3	3	3	2	1
5.	Boschán Jenő	2	2	2	1	2	2	2	3	2	1
	Burger József	3	3.	3	2	2	3	3	4	3	2
	Csabay Lajos	1	2	2	1	1	2	2	2	2	1
	Dénes László	1	2	3	3	3	3	3	2	3	1
	Dukesz Andor ism.	2	2	3	2	2	2	3	3	1	2
10.	Drach Géza	3	3	3	2	2	3	3	3	3	1
	Ehrenstein József	2	2	2	3	2	3	2	1	1	1
	Farkas Zoltán	2	2	2	2	2	2	2	3	1	1
	Le Fèvre Tibor	2	3	4	3	3	3	3	3	3	1
	Fodor Frigyes	1	1	1	2	1	1	2	1	3	1
15.	Friedmann Lajos	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1
	Grosz Andor	2	2	2	1	2	2	2	4	2	1
	Grün Ernő	1	2	3	3	2	2	3	3	3	1
	Harda Tivadar	1	4	4	3	3	4	3	3	2	2
	Herz Imre	2	3	4	3	3	3	3	3	1	2
20.	Horváth József	2	3	3	2	2	2	3	3	2	1
	Horváth Zoltán	2	2	2	2	3	1	3	3	2	2
	Hüvös Gyula	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2
	Kemény Bertalan	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2
	Korvin László	3	3	3	3	3	3	3	4	3	1
25.	Környey István	1	1	1	2	3	2	2	2	3	1
	Lamberger László	2	2	2	3	3	3	3	2	3	1
	Löwy Emil	4	4	4	4	3	4	4	3	1	1
	Luby György	2	4	4	3	3	4	4	4	3	2
	Michló Ferenc	2	2	3	2	3	2	3	3	1	2
30.	Morandini Pál	2	3	3	2	2	3	3	2	2	1
	Oelschleger Ödön	2	3	3	2	2	3	3	3	2	1
	Pásztó István	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2
	Reichsfeld Oszkár	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Reiner Ede	1	1	1	3	3	2	2	2	3	1
35.	Róna László	2	3	3	1	1	2	1	3	2	2

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Ruttkai László	2	2	3	2	2	2	2	2	3	1
Schiff Sándor	2	2	3	2	3	1	3	3	2	1
Schuk István	2	1	1	3	3	1	2	1	2	1
Silfen Lajos	2	2	2	2	2	3	3	3	2	1
40. Simon József	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1
Sopronyi Jenő	3	3	4	3	3	4	3	4	3	2
Stern Jenő ism.	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1
Stricker Endre	2	2	3	3	3	3	3	2	2	1
Stricker Miklós	2	2	3	3	3	2	3	2	2	1
45. Szabó Sándor	2	3	3	4	3	3	3	3	2	2
Szemere György	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1
Sziklai Miklós	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1
Szomor Vilmos ism.	3	4	4	3	2	3	3	3	1	1
Tanay Jenő	1	2	2	3	2	3	3	2	fm.	1
50. Tóth Gyula	1	2	3	2	3	3	3	3	2	1
Ungár Imre ism.	2	3	3	2	3	3	3	4	3	1
Ungerleider Béla	2	3	3	3	2	3	3	4	2	2
Varjas Elemér	3	3	4	3	3	3	1	3	2	1
Weigel Ferenc	1	2	3	3	2	3	2	9	2	1
55. Weiss Károly	1	2	2	3	2	2	2	2	3	1

Kimaradtak: Czinner György, Fenyvessy Pál, Michlo Imre, Novák Pál, Stadler György, Tauber István.

Nem jelentkeztek: Darányi Béla, Sárközi József.

Vizsgálatlan: Szlatok Elemér.

Magántanuló: Stadler György.

Második B osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természet-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Test-gyakorlás	Magaviselet
Nyilvános tanulók:										
Balassa Imre	1	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Blau Imre	1	2	2	3	1	3	3	2	2	1
Dér Arthur	3	3	3	4	3	3	3	1	2	1
Dörge Rezső	2	3	3	3	2	3	3	2	3	1
5. Drucker Lóránt	2	3	3	2	2	4	3	1	1	1
Faludi Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Feuer László	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2
Fleissig Endre	3	3	4	3	2	3	3	2	3	2
Freund Lajos	1	3	3	2	2	3	2	2	fm.	1
10. Glass Lóránt	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Grósz Sándor	1	1	2	3	1	2	3	2	2	1
Hajdu István	1	3	4	3	3	3	2	2	1	1
Habár Mihály	1	2	3	2	2	3	3	1	1	1
Hartmann Iván	1	3	3	3	3	3	2	2	3	1
15. Hasik Gyula	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1
Horváth Béla	3	4	4	4	3	4	3	2	2	3
Ivánszky Sándor	1	3	3	2	2	2	3	2	2	1
Kaizler Zoltán	1	3	3	2	1	2	3	3	2	2
Kende György	1	3	4	3	2	3	2	1	2	2
20. Kéri Pál	1	1	2	2	1	3	2	1	2	1
Kertész István	2	3	4	3	3	3	3	3	3	1
Klein Jenő	2	3	3	3	2	3	3	2	2	1
Kohn Endre	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Kollár Lajos	1	2	4	3	2	3	3	1	3	2
25. Kőrösi János	1	3	3	2	1	2	2	1	2	1
Kovács István	1	3	3	3	2	2	3	2	1	1
Krámer Imre	3	4	3	3	3	4	3	3	3	2
Krikler Zoltán	3	3	3	4	3	3	3	2	2	2
Meisl Pál	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1
30. Meitin Ervin	2	2	2	2	2	3	2	2	2	1
Mihálka Arthur	3	3	3	3	2	3	2	2	2	1
Mittermayer Mihály	3	3	4	3	3	3	3	2	2	2
Molnár István	1	2	3	2	2	3	3	1	2	1
Oesterreicher Sándor	3	2	3	2	2	3	3	2	2	1
35. Oláh Andor	2	3	3	2	3	3	3	2	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természet-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Test-gyakorlás	Magaviselet
Oszwald László	2	3	4	3	2	3	3	2	2	2
Pillitz Oszkár	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1
Porjesz József	2	2	3	2	2	3	3	2	2	1
Radó István	2	2	3	2	1	3	3	2	3	2
40. Rappaport György	3	3	4	3	3	2	3	3	2	2
Roger József	2	3	3	3	3	4	3	3	3	1
Rosa Gaszton	1	2	2	2	1	2	2	1	2	1
Rostár Károly	1	3	3	3	2	2	2	2	2	1
Rothstock János	1	3	3	3	2	2	3	2	3	1
45. Sarbó Leó	1	3	3	3	1	2	3	2	2	1
Schmidt Károly	1	2	3	2	1	2	1	1	2	1
Simai László	1	2	2	2	1	3	3	2	2	1
Spitzer Andor	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
Stern Miksa	2	3	3	2	2	3	1	1	3	2
50. Strelinger Tibor	3	3	3	2	2	2	2	2	2	1
Szakál Zoltán	2	3	3	3	2	4	3	3	3	2
Szalczer György	3	3	3	2	2	3	3	2	2	1
Szikszay Ferenc	2	4	4	3	2	3	3	2	2	1
Tordai István	2	2	3	1	2	2	2	2	3	1
55. Troplovits László	3	2	2	3	2	3	3	3	3	2
Ujszászi József	3	3	3	2	2	3	2	2	2	1
Vadas Sándor	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1
Vass Endre	2	3	3	2	2	3	2	2	2	1
Vizvári Andor	3	3	3	3	1	2	3	2	1	1
60. Vitál Antal	1	1	2	1	1	2	3	2	fm.	1
Wieder Nándor	3	3	4	3	3	3	3	3	3	2

Kimaradtak: Gáspár Géza, Werber Pál.

Nem jelentkezett: Brachfeld Iván.

Magántanulók: Dús Endre, László György, Michel Sándor, Mirár Kálmán, Werber Pál.

Harmadik A osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
Nyilvános tanulók:										
Balázs Pál	3	3	4	3	3	4	3	4	3	1
Béla György	1	2	2	1	2	1	2	1	2	1
Bokor Imre	2	1	2	1	1	1	1	1	3	1
Bosnyák Árpád ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
5. Cseresnyés Tibor	3	3	3	2	2	4	3	4	2	2
Eppinger Lóránd	3	3	4	3	3	3	3	4	2	2
Faludi György	1	3	3	3	2	3	3	2	2	1
Faragó Sándor	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Ferda Gyula	1	2	2	1	2	3	2	3	3	1
10. Forbát György	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Frieder Miklós	3	2	3	2	1	2	3	1	1	1
Fuchs István	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1
Fülei-Szántó László	1	2	3	3	2	3	2	3	3	1
Gábor János	1	2	2	3	1	2	2	3	3	1
15. Gebauer Ferenc	1	3	3	2	2	2	2	3	2	1
Glaser János	1	1	2	2	1	2	2	2	2	1
Gusztáv György	2	2	3	2	2	2	3	2	2	1
Haas Vilmos	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
Hämmerle Ferenc	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1
20. Hilvert László	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Kerpel Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1
Kovács Jenő	3	3	3	3	3	3	3	4	2	2
Kunitzer Endre	2	2	2	2	2	3	2	2	fm.	2
Magyar Elek	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1
25. Manswirth László	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
Mayer Jenő	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1
Mihalik Mózes	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Molnár György	1	1	1	1	1	1	1	2	3	1
Neugeboren Günther	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1
30. Németh Ede	3	3	4	3	4	4	4	4	1	2
Pásztó Dénes	3	2	3	3	2	2	3	3	2	1
Péteri György	2	1	2	2	1	2	2	2	2	1
Pfeifer Gyula	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Pillitz Vilmos	2	3	3	2	3	3	3	2	2	1
35. Polgár László	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Németnyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
Richter Imre	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1
Rosenberg Iván	3	4	4	4	3	4	4	3	fm.	1
Rosenblum Jenő	2	3	4	3	3	3	3	4	2	1
Rosztányi Tibor	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
40. Schlichter Vilmos	2	3	3	2	3	2	2	2	2	1
Schweng Alajos	1	2	2	2	2	3	2	2	2	1
Silfen Árpád	1	2	3	2	1	2	3	2	2	1
Simon Zoltán	2	3	4	3	3	3	3	2	3	1
Spitz György	4	3	4	4	4	3	4	1	2	1
45. Stadler László	3	2	3	3	3	3	3	2	3	1
Szendeffy István	1	3	3	3	3	3	2	3	2	1
Székely Gyula	2	2	3	2	3	2	3	3	3	1
Szőllősi Lóránd	1	1	2	2	1	1	2	1	3	1
Török Jenő	2	3	3	3	3	3	3	4	1	1
50. Varga József	3	2	3	2	2	2	3	3	3	1
Wentzler Lajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zoltán E. László	3	4	4	3	3	4	4	3	3	2

Kimaradtak: Német Sándor, Pintér Andor, Szigeti Dezső, Varga Sándor.

Harmadik B osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magavisolet
Nyilvános tanulók:										
Adler Lipót	2	2	3	1	2	2	3	2	1	1
Ágoston Tibor	1	3	3	2	1	3	2	2	2	1
Barna László	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2
Barta Lajos	3	3	3	1	3	3	3	3	3	2
5. Bauer Gyula	2	3	3	2	2	3	2	3	2	1
Biró Sándor	2	2	2	2	2	2	3	2	2	1
Bors András	2	2	3	2	2	3	3	3	1	2
Bőhm Rezső	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1
Breuer Miklós	2	3	3	2	2	3	3	3	3	2
10. Domonkos János	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Elek Tibor	2	3	3	1	2	2	2	3	2	2
Fekete Lajos	1	3	3	2	2	3	3	3	2	1
Friedlieb Aladár	2	3	3	3	3	2	3	2	2	1
Füchsl Károly	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1
15. Gerle István	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Gottesmann Arnold	1	2	2	1	3	2	1	3	3	2
Hanthó György	1	3	3	1	3	3	3	3	fm.	1
Janosovits Lajos	2	3	3	2	2	3	3	2	fm.	1
Kappel István	2	3	3	1	3	2	2	3	2	1
20. Kálmán Mihály	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1
Kecskés Sándor	1	3	3	2	1	3	3	3	2	1
Kelemen György	4	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Kis György	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Klein József	3	3	3	2	2	3	3	3	3	1
25. Kohn Ignác	1	3	3	2	3	2	3	2	2	1
Kondor Sándor	3	3	3	2	2	3	3	3	1	1
Kornhäuser Vilmos	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1
id. Kovács László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ifj. Kovács László	2	2	2	2	1	2	1	3	3	1
30. Kovács Sándor	2	2	3	2	1	2	3	3	2	1
Kugel Ernő	3	2	2	1	2	3	3	3	3	1
Küszler László	1	2	1	1	1	2	2	2	3	1
Lipóth Mihály	1	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Munk Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
35. Nagy Ferenc	2	3	3	4	3	3	3	3	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
Örményi Zoltán	2	3	3	3	3	2	3	3	1	1
Pekári Rezső	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1
Polacsek Lajos	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2
Róth Sándor	1	3	3	2	2	3	2	3	2	2
40. Sárkány György	3	3	3	4	2	3	3	4	2	1
Sárközi György	1	2	1	2	1	1	2	2	2	1
Schnöller Károly	2	2	3	3	1	2	2	3	2	1
Scholz Károly	1	3	3	1	2	2	2	2	3	1
Seiner Andor	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
45. Szántó Endre	2	3	3	2	2	3	3	3	3	2
Szendrői Szabó Elemér	2	3	3	2	2	2	3	3	1	2
Tandli Sándor	1	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Taub Jenő ism.	1	3	3	1	2	3	3	3	3	2
Telegdi Árpád	1	2	3	1	1	3	2	3	2	1
50. Terelmes Gyula	1	3	3	2	2	3	3	3	3	1
Tsuk Béla	1	2	2	1	1	1	1	1	fm.	1
Vámos Gyula	2	3	3	3	3	3	2	3	2	1

Kimaradtak: Fodor Tibor, Heinrich Béla.

Magántanuló: Miklósi Sándor.

Negyedik osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természet-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Test-gyakorlás	Magaviseiet
Nyilvános tanulók:										
Aczél Olivér	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Barta József	1	1	2	1	2	2	1	1	3	1
Bauer Géza	2	3	3	2	2	3	3	2	2	1
Berger Rikárd	2	3	3	3	3	3	3	2	1	1
5. Blum József	3	3	3	3	3	3	4	3	2	1
Braun László	1	1	2	1	1	2	2	1	2	1
Csató László	1	1	2	1	2	2	2	2	3	1
Dobó Lajos ism.	3	2	4	3	2	3	3	3	1	1
Fenyvesi György	2	2	3	2	2	2	3	2	3	1
10. Forgács Gábor	1	2	3	3	2	2	2	1	3	1
Földes György	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1
Fuchs György ism.	2	3	4	3	3	3	3	3	3	1
Gerei Hugó	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1
Gonda Nándor	2	3	3	2	3	3	3	3	1	1
15. Grossmann Ernő	2	4	4	4	3	3	3	4	3	1
Grosz Leó	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1
Grün István	2	4	3	3	3	3	3	3	1	1
Gutmann László	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1
Hazai József	2	2	3	3	3	3	3	4	3	1
20. Heller Tibor	2	3	3	3	3	3	4	3	2	2
Hoffmann Imre	2	3	3	3	2	3	3	1	3	1
Hoiger Antal	3	2	4	3	2	3	3	3	2	1
Horváth József	2	4	4	3	3	3	3	3	2	2
Jaulusz György	2	2	2	3	1	3	2	2	3	1
25. Kádár István	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Kazacsay Gyula	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Kéri Tibor	2	3	3	3	3	2	3	2	3	1
Klauber Andor	1	2	3	2	2	3	2	2	2	1
Klein Lipót ism.	2	2	3	3	2	2	3	2	3	1
30. Kohn Andor	1	1	3	2	1	3	2	1	3	2
Komor István	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1
Kőhegyi József	3	4	4	3	3	4	3	3	2	2
Kövi Imre	2	2	4	2	3	3	3	3	fm.	2
Landau Géza	2	2	3	2	3	3	2	2	3	1
35. Landgraf Ervin	1	2	3	1	3	3	3	3	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
Langsfelder György	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Lusthaus Pál	1	2	3	2	2	2	3	3	3	1
Magaziner Pál	2	2	3	2	2	2	2	2	1	1
Magyar Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
40. Majer János ism.	2	3	4	4	3	3	4	4	2	1
Marer Pál	2	2	3	3	3	4	3	3	2	2
Marton Ferenc	2	3	4	3	3	3	2	2	2	1
Michailovits Kornél		3	3	3	3	3	3	3	fm.	2
Nikásy Lajos ism.	3	3	4	3	3	3	3	3	1	1
45. Paál Vilmos	1	3	4	4	2	4	4	4	1	1
Pillitz Dániel	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Poll Andor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Poll János	2	1	2	2	2	2	1	1	2	1
Porosz Ambrus	1	2	3	3	2	2	2	1	1	1
50. Rechtnitz Pál	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Stiassny Miklós	2	2	3	1	2	3	2	1	3	1
Szántó Artúr	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1
Szécsényi István	3	3	4	3	3	3	3	3	1	1
Székely Miklós	1	2	1	2	2	1	2	1	2	1
55. Szelényi Marcell	3	4	4	3	3	3	2	3	2	1
Szemere István	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1
Szirmai György	2	3	3	3	3	3	2	3	3	1
Takács Ferenc	1	3	4	3	1	3	2	2	2	1
Teichner László	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
60. Tieberger Leó	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2
Varsányi Árpád	2	4	3	3	2	3	3	2	1	1
Verő Tibor	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1
Wañous József	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
id. Weisz Jenő	2	3	4	3	3	3	3	1	fm.	1
65. ifj. Weisz Jenő	2	3	4	3	3	3	3	3	3	1
Zala György	2	2	2	1	2	3	1	1	1	1
67. Zelenka Károly	2	3	4	2	4	3	3	2	1	1

Kimaradtak: Jellinek Alfonz, Kanitz István, Plundrich István, Szentpály Jenő, Weinzierl Antal.

Magántanulók: Jellinek Alfonz, Pap Béla, Semsey Andor gróf.

Ötödik A osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótló		Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Testgyakorlás	Magaviselet
					irod. olv.	rajz						
Nyilvános tanulók:												
Antalfi László	1	2	2	3	—	—	1	2	3	3	2	1
Csekey József	2	2	3	—	2	2	3	2	3	3	2	1
Fekete István	3	3	3	—	4	3	3	3	4	3	2	3
Fischer Ferenc	3	3	3	—	3	3	3	2	4	3	2	2
5. Frank Dezső	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	2	1
Frommer Imre	1	1	1	1	—	—	1	1	2	4	fm.	1
Gelb Kornél	2	2	3	2	—	—	2	3	3	3	1	1
Gerő Géza	3	3	3	—	3	3	3	2	3	3	1	1
Guszmann Marcell	1	2	3	1	—	—	2	2	3	3	1	1
10. Haverlik Gyula	2	3	3	3	—	—	3	3	2	3	fm.	1
Hoiger István	3	3	3	—	3	2	3	3	3	3	1	2
Kernstok Károly	3	3	3	—	3	2	3	3	3	4	3	2
Kollár György	2	1	3	—	2	2	3	2	3	3	2	2
Kosztolányi György	2	1	3	—	2	1	2	2	3	2	3	1
15. Le Fèvre Ervin	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	2	1
Ludasi Marcell	3	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	1
Lukács György	1	2	2	—	2	2	1	2	3	1	3	1
Magyar Tibor	1	1	2	—	2	2	2	2	3	1	1	1
Mayer Rikhárd	1	1	2	—	2	2	1	2	2	2	1	1
20. Mayer Vilmos	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	1
Meitin Tivadar	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	1
Nagler Péter	1	1	2	—	1	2	1	1	2	1	3	1
Pallós Pál	3	3	3	—	3	3	2	3	2	3	fm.	2
Peisner Gyula	1	1	1	1	—	—	1	1	2	1	2	1
25. Pollatschek Árpád	3	3	2	—	2	1	3	1	3	2	2	1
Préger Sándor	3	2	3	—	3	3	2	2	3	3	3	2
Presser István	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1
Schönfeld Miklós	2	3	2	—	1	3	2	2	1	2	fm.	1
Schubert János	3	2	3	—	3	3	3	3	3	3	1	2
30. Schultheiss Pál	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	2
Schultheiss Zoltán	1	3	3	—	3	3	2	2	3	3	2	1
Strausz László	2	2	2	—	2	3	2	2	3	3	3	1
Szalay Ferenc	2	3	2	3	—	—	3	2	4	4	1	1
Szegvári Andor	1	1	2	—	2	1	1	1	3	2	fm.	1
35. Tauber Aurél	1	2	3	2	—	—	1	2	3	1	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló		Német nyelv	Történelem	Természet-rajz	Mennyiségtan	Test-gyakorlás	Magaviselet
					irod. olv.	rajz						
Tedesco Andor	3	2	2	—	2	3	1	2	3	3	3	1
Ungár Pál	2	2	3	—	2	3	1	2	3	3	3	1
Varga Pál	3	3	4	—	3	1	3	3	4	3	2	1
Wiltsek József	1	2	2	—	2	1	2	3	3	2	2	1
40. Zsirai Hugó	1	2	2	—	2	2	2	1	3	2	2	1

Kimaradt: Hollós Rezső.

Magántanulók: Helmrich Lajos, Spiegel Dezső, gr. Semsey Andor.

Ötödik B osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótló		Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Testgyakorlás	Magaviselet
					irod. olv.	rajz						
Nyilvános tanulók:												
Abelsberg Ernő	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	fm.	1
Apáthy István	3	4	3	4	—	—	3	4	3	4	2	2
Báron Leó	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	1
Boskovitz Alfréd	1	2	2	—	2	2	2	2	2	1	3	2
5. Bródy László	2	2	2	2	—	—	3	2	3	3	fm.	1
Csengery Árpád	2	1	1	1	—	—	1	1	3	2	3	1
Domonkos Sándor	2	3	3	—	2	1	3	2	2	3	fm.	1
Fischer Jenő	2	3	3	—	2	2	3	3	3	3	1	1
Geiger Gyula	2	3	3	—	2	2	2	2	2	3	2	1
10. Grün József	3	3	3	3	—	—	3	2	3	3	2	2
Harmos László	3	3	3	3	—	—	3	3	3	4	2	1
Hilberth Béla	2	2	2	—	2	2	2	2	1	3	2	1
Horvát István	2	1	2	2	—	—	2	2	2	2	2	1
Jaulusz Sándor	1	1	1	1	—	—	1	1	2	2	2	1
15. Jellinek Károly	1	1	2	1	—	—	1	1	3	3	1	1
Knoblauch Ervin	2	3	3	—	2	1	2	2	3	3	1	1
Kőnig Gyula	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	1
Kőnig Leó	2	2	3	—	1	2	3	2	3	3	3	1
Kövér István	2	1	2	—	2	3	1	1	3	3	3	1
20. Krajnyák Péter	3	3	3	4	—	—	3	3	3	4	2	2
László Zuárd	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	2	1
Lázár Kálmán	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	fm.	1
Lénárd Lőrinc	1	2	2	—	1	1	1	2	2	2	3	1
Mihálka Károly	3	3	3	—	3	1	3	3	3	3	2	1
25. Monszpart Béla	1	2	1	2	—	—	2	1	1	3	2	1
Neumann Andor	3	3	3	—	3	2	3	3	3	4	3	1
Novák Pál	2	3	3	—	2	1	3	2	3	3	2	1
Reichmann István	1	2	3	2	—	—	1	2	3	2	fm.	1
Schlichter Emil	2	2	3	—	1	1	2	1	3	3	1	1
30. Sivó Rezső	1	1	2	2	—	—	2	2	1	2	3	1
Stern Pál	1	1	1	2	—	—	2	2	2	3	2	1
Szegő Pál	3	2	2	—	2	3	3	1	2	3	3	2
Szende Pál	2	2	2	—	1	2	2	3	3	3	2	1
Székely Andor	2	2	2	2	—	—	2	1	2	2	2	1
35. Székely Ferenc	1	1	1	1	—	—	2	1	2	2	1	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótló		Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Testgyakorlás	Magaviselet
					irod. olv.	rajz						
Szikszay Károly ism.	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	3
Tóth Félix	1	1	2	—	1	2	2	2	3	3	2	2
Varjas István	1	2	2	—	2	1	3	2	3	3	3	1
39. Zsolnai Oszkár	2	3	3	2	—	—	3	2	3	2	2	1

Vizsgálatlan: Sárközi József.
Kimaradt: Prihoda Zoltán.
Magántanuló: Brenner Valér.

Hatodik osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló		Német nyelv	Történelem	Természet-rajz	Mennyiségtan	Test-gyakorlás	Magaviselet
					irod. olv.	rajz						
Nyilvános tanulók:												
Balabán József	3	3	3	2	—	—	2	2	3	3	fm.	1
Bleyer Pál	3	3	3	—	3	3	4	3	2	2	3	—
Bodánszky Ferenc	3	3	4	—	3	3	4	3	3	3	3	2
Burger György	2	3	3	—	2	2	3	3	2	3	3	1
5. Csató János	1	1	1	—	1	1	1	1	2	2	3	1
Csekey Imre	1	3	3	—	2	1	3	2	2	3	3	1
Danek Károly	3	4	4	—	3	1	4	4	2	3	2	3
Deutsch Imre	1	1	2	2	—	—	2	1	2	3	3	1
Dörge Frigyes	2	3	3	—	3	3	2	2	4	3	2	2
10. Ebner Lajos	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	1
Euler Gábor	2	3	3	—	3	1	3	3	3	3	2	1
Farkasházi György	3	2	3	4	—	—	3	3	3	3	2	2
Fehér László	2	2	2	—	2	2	2	1	2	3	3	1
Fleischmann Aladár	3	3	3	—	3	3	3	3	2	3	3	1
15. Fleissig József	3	3	3	—	2	3	3	1	4	3	3	2
Forgács István	3	3	3	—	3	3	4	4	3	3	3	1
Fürst Gyula	1	2	3	—	2	3	3	2	2	3	3	1
György Miklós	2	3	3	3	—	—	3	3	3	4	2	2
Heller Ernő	3	3	2	—	2	3	2	2	3	3	3	1
20. Helmrich Lajos	1	3	3	3	—	—	2	3	3	4	3	1
Herzog Mihály	1	1	1	—	1	1	1	1	2	3	1	1
Hirschler Árpád	1	2	2	—	2	1	2	2	2	2	1	1
Horovitz Pál	1	2	2	—	2	2	2	2	1	2	3	1
Kállai László	3	3	3	—	2	2	3	2	3	4	2	1
25. Kállai Soma	1	3	3	—	2	2	3	2	2	3	fm.	1
Kármán Antal	2	3	3	3	—	—	2	3	3	3	fm.	2
Kecskés Ernő	1	3	4	—	3	1	4	3	3	4	1	1
Klauber Dezső	2	1	2	—	1	3	1	2	2	3	1	1
Kohn László	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	3	2
30. Kovács Ákos	3	3	3	—	3	3	3	3	3	4	3	2
Kovács Rezső	2	2	2	—	2	2	3	2	3	3	1	
Kövér Ferenc	1	1	1	—	1	1	1	1	3	2	fm.	2
Láng Pál	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	fm.	2
Lantos Mátyás	2	1	2	—	1	3	1	2	2	3	fm.	1
35. Ligeti Andor	1	2	3	—	3	3	3	3	3	3	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló		Német nyelv	Történelem	Természet-rajz	Mennyiség-tan	Test-gyakorlás	Magaviselet
					irod. olv.	rajz						
Löwenstein György	2	2	2	3	—	—	2	1	2	3	fm.	2
Marton Endre	1	2	2	3	—	—	2	2	2	3	fm.	1
Márkus József	2	3	3	3	—	—	3	2	3	3	3	1
Márkus Lajos	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	2
40. Márkus Pál	3	3	3	—	3	3	3	3	3	4	2	1
Meller Viktor	3	3	3	—	2	2	3	3	2	3	3	1
Milch Imre	1	1	2	1	—	—	1	1	2	2	2	1
Munkácsi Ernő	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	2	1
Nay Ferenc	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	2
45. Oláh Jenő	1	1	2	1	—	—	2	1	2	2	3	1
Pesti Lajos	1	1	1	—	1	1	1	3	2	3	1	1
Quittner Károly	3	3	4	—	3	1	3	4	2	3	1	1
Radó Elemér	2	3	4	—	3	3	3	3	3	3	3	2
Reiner József	2	2	1	1	—	—	2	2	2	3	3	1
50. Rónai Elek	1	2	3	—	2	2	3	1	3	4	3	1
Rosenfeld Marcell	1	1	1	1	—	—	1	1	2	2	1	1
Róth Andor	1	2	2	1	—	—	1	2	2	2	2	1
Schuk Lajos	2	2	2	—	2	1	2	2	3	3	2	2
Siklósi Antal	1	2	3	3	—	—	2	2	3	4	fm.	1
55. Spitzer Géza	3	2	3	3	—	—	3	3	3	3	2	1
Steinherz Imre	2	3	3	—	2	3	2	2	3	3	fm.	1
Stern Ernő	2	1	2	3	—	—	1	1	3	2	3	1
Stern Jenő	1	1	1	1	—	—	1	1	2	3	3	1
Strausz Sándor	1	2	2	1	—	—	3	1	3	3	3	1
60. Szatmári László	1	1	2	—	1	2	2	1	1	2	3	2
Szilágyi József	2	1	2	2	—	—	1	1	1	2	fm.	1
Szlemenics Gyula	1	1	2	3	—	—	2	1	2	3	fm.	1
Szőllősi István	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	3	2
Takács György	1	1	1	—	1	1	2	2	2	3	1	1
65. Weiss Árpád	2	1	1	—	2	2	2	3	3	3	fm.	1
Weiss Géza	2	3	3	—	2	2	2	2	3	3	3	1
Weiss István	2	3	3	3	—	—	3	2	3	2	3	2
Wellisch Imre	2	2	2	2	—	—	3	2	3	2	fm.	1
Wiesner Árpád	3	2	3	—	3	2	3	2	3	3	2	1
70. Winkler Árpád	1	1	1	—	1	2	1	1	2	2	3	1
Wladárczyk József	1	1	1	1	—	—	1	1	2	2	1	1
Wolfinger Frigyes	3	3	4	3	—	—	3	3	3	4	1	2
Wollák Andor	1	2	2	1	—	—	2	1	2	1	3	2

Kimaradt: Bartos László. — **Magántanulók:** Alexin Simon, Balog Ernő, Blaskovits Lajos, Ciorei Titusz, Kerékfi Gilbert, Lejtényi Gedeon, Müller Győző, Schossberger Simon, Szekeress Árpád.

Hetedik osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Egészségtan	Testgyakorlás	Magaviselet
					irod. olv.	rajz							
Nyilvános tanulók:													
Balog László	1	2	2	3	—	—	1	3	2	3	2	3	1
Barta István	3	2	3	—	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Bató Tibor	2	1	2	—	3	3	1	2	3	3	2	3	2
Berczeller Antal	3	1	3	3	—	—	1	3	3	2	3	3	2
5. Berecz Kornél	3	2	3	—	2	2	3	2	3	3	3	1	1
Berger István	3	3	3	—	3	3	2	3	3	3	2	2	1
Bihari Pál	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	3	2	1
Brammer Frigyes	1	1	2	1	—	—	1	1	2	2	—	2	2
Bródy György	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	3	1
10. Brünn Jenő	1	2	3	3	—	—	3	3	3	3	—	2	1
Buchwald Henrik	1	1	2	2	—	—	2	2	2	2	2	1	2
Czerovszky Sándor	1	2	3	3	—	—	3	2	3	3	2	1	1
Deutsch József	3	2	3	—	2	3	1	3	3	3	3	2	1
Erdős Gyula	2	3	3	—	3	3	3	3	3	4	3	2	1
15. Frank Miklós	1	1	1	1	—	—	1	1	2	1	1	2	1
Freund Sándor	2	2	3	—	3	2	1	1	2	2	3	1	1
Fried Vilmos	2	1	3	—	2	1	1	2	2	3	2	2	1
Gansel Andor	1	1	1	1	—	—	1	2	2	2	2	2	1
Gegus Gusztáv	3	3	3	—	3	3	3	4	4	4	—	1	2
20. Gonda István	3	1	3	3	—	—	1	2	3	4	—	fm.	2
Granichstädten Jenő	3	3	3	—	3	3	3	3	3	4	3	3	1
Grünfeld Rezső	1	3	3	3	—	—	2	2	3	2	—	3	1
Halász Gyula	1	1	3	3	—	—	2	1	2	2	1	fm.	1
Hartmann Elemér	3	4	4	—	3	3	3	4	3	3	3	1	1
25. Heimann Béla	2	2	3	—	2	2	2	2	3	3	2	fm.	1
Hellinger Ferenc	1	1	3	—	2	3	1	2	3	1	3	2	1
Herczeg Géza	1	1	1	1	—	—	1	1	2	1	2	3	1
Hilvert Elek	2	2	3	—	2	2	3	3	2	2	—	2	1
Hoch Imre	2	1	3	—	2	2	2	2	3	2	3	2	1
30. Horváth Lajos	3	3	3	3	—	—	3	3	4	4	—	3	2
Jelinek János	1	1	1	1	—	—	1	2	2	3	3	2	1
Kamman Hugó	1	2	2	—	3	1	3	2	2	3	3	2	1
Kis György	2	2	3	—	3	1	2	4	3	3	—	2	1
Kohn István	3	3	3	—	2	3	3	3	3	2	3	3	1
35. Kőnig Géza	1	1	3	3	—	—	2	2	3	2	2	3	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Egészségtan	Testgyakorlás	Magaviselet
					irod. olv.	rajz							
Lefkovits Lajos	2	3	3	—	2	3	3	2	3	4	3	fm.	1
Lénárd Sándor	3	2	3	—	3	1	2	3	2	1	—	2	1
Maczkó Imre	3	2	3	3	—	—	2	3	3	3	3	1	1
Magner Marcell	2	1	3	3	—	—	1	3	2	2	2	2	1
40. Márer Jenő	2	2	3	—	3	3	2	2	3	3	3	2	1
Michailovits György	1	3	3	—	3	1	2	3	3	3	—	2	1
Neubrand István	3	3	3	—	3	2	3	3	4	4	3	2	1
Neufeld Ármin	1	1	2	—	1	2	1	2	3	3	3	3	1
Német Lajos	2	3	3	—	3	3	3	3	4	4	3	2	1
45. Pap Endre	2	1	1	1	—	—	1	3	2	2	2	3	2
Petrezselyem Gyula	1	2	3	—	3	2	2	2	3	3	2	1	1
Pfeiffer István	2	1	2	2	—	—	1	2	3	3	3	fm.	3
Podwinecz István	2	2	2	—	3	1	2	3	2	2	2	3	1
Pusztay János	3	3	3	3	—	—	3	3	4	4	—	2	1
50. Rajk Miklós	2	1	3	2	—	—	1	3	1	1	—	1	2
Roth Henrik	1	1	1	—	1	1	1	1	2	2	—	fm.	1
Salacz Oszkár	3	3	3	—	3	3	1	3	3	3	—	2	1
Seidner Lipót	2	3	3	—	3	3	2	2	3	3	3	2	1
Singer Imre	2	3	4	—	3	3	1	3	3	3	3	fm.	1
55. Soproni Albin	3	3	3	—	3	3	3	3	4	4	—	1	2
Stern Oszkár	2	1	2	—	3	2	1	2	2	1	2	fm.	1
Szelényi Gusztáv	3	4	3	—	3	3	3	4	3	3	2	2	2
Tihanyi Dezső	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	3	1
Trebitsch Tivadar	2	2	3	3	—	—	2	2	3	3	2	3	1
60. Ürmössy Aladár	1	2	2	2	—	—	2	2	3	3	3	fm.	1
Váradi Imre	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Wagner Jenő	1	1	1	1	—	—	1	1	2	1	1	3	1
Wéber Lajos	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	—	2	1
64. Wellisch Győző	2	3	3	—	3	3	3	2	3	3	3	fm.	1

Kimaradtak: Bartal Mátyás, Hendel Jenő, Olgyay Lehel, Porgesz Árpád.

Vizsgálatlan: Weinzierl Arthur.

Magántanulók: Bence Mária, Ciorei Mitrofán, Ivánka Pál, Kada Ágoston, Kerékfi Gilbert, Nossa Sándor, Szántó Kálmán, Szekeress Árpád.

Nyolcadik osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsészeti előtan	Testgyakorlás	Magaviselet
					irod. olv.	rajz							
Nyilvános tanulók:													
Ambrus István	1	3	3	3	—	—	3	2	3	3	3	1	1
Balog Vilmos	2	2	3	3	—	—	2	2	3	3	1	2	1
Bauer László	1	1	3	—	2	1	1	2	2	2	1	2	1
Bokor Endre	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	—	1
5. Czilczer Henrik	1	2	3	—	2	2	2	3	2	3	2	2	1
Daróczy Rezső	1	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	3	1
Faragó Pál	1	3	3	3	—	—	1	3	3	3	1	3	1
Farkasházi Győző	1	2	3	3	—	—	2	3	3	3	1	2	1
Fodor Pál	1	2	1	1	—	—	1	3	1	1	1	1	2
10. Forrai Elemér	1	2	3	—	1	1	1	2	2	2	1	2	1
Fülep József	2	3	3	3	—	—	3	2	3	3	3	3	1
Gál Tibor	2	3	3	3	—	—	3	2	3	4	3	2	1
Gerő Andor	1	2	3	—	2	1	1	3	3	3	2	1	1
Glaser Zsigmond	1	2	3	3	—	—	1	3	2	2	2	1	1
15. Gomperz Andor	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	—	1
Gonda Oszkár	1	2	3	3	—	—	2	3	3	3	3	—	1
Grócz Ernő	1	4	3	3	—	—	3	4	3	3	3	1	1
Haviár Győző	1	1	2	2	—	—	1	1	1	1	1	2	1
Horschovszky Imre	2	3	2	—	2	1	2	3	3	3	1	2	1
20. Kandell Tibor	1	2	3	3	—	—	2	3	3	3	3	1	1
Kelemen János	1	3	3	—	2	2	3	2	3	3	3	—	1
Korének Lambert	2	4	3	3	—	—	3	4	3	3	3	1	1
Máthé Lajos	2	2	3	—	2	2	2	3	3	3	2	2	1
Möller Pál	1	3	3	—	2	3	2	2	3	3	2	3	1
25. Nagy Iván	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	2	2
Nagy Sándor	1	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	—	1
Pechány Aladár	1	2	2	—	1	1	2	1	2	2	2	2	1
Pollatsek István	1	2	2	3	—	—	2	3	3	3	1	3	1
Préger Aurél	1	2	3	—	2	2	2	3	3	3	3	2	1
30. Reich Sándor	1	1	3	—	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Reiter László	1	3	3	—	3	1	3	3	3	3	3	—	1
Rónai László	1	3	3	—	2	2	3	3	3	3	3	2	1
Rosenberg János	2	3	3	—	3	1	3	3	3	3	3	2	1
Rugl Ignác	1	1	1	1	—	—	1	2	1	2	1	1	1
35. Sattler Imre	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	3	1	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló		Német nyelv	Történelem	Természet-tan	Mennyiség-tan	Bölcsészeti előtan	Test-gyakorlás	Magaviselet
					irod. olv.	rajz							
Schinagel Géza	1	2	3	3	—	—	2	2	3	3	3	2	1
Schneider Károly	1	3	3	3	—	—	2	3	4	4	3	3	1
Schreyer Rezső	2	3	3	—	2	2	3	3	3	3	3	1	1
Stefanovits Milos	1	2	3	3	—	—	3	3	3	3	2	2	1
40. Strelinger Lajos	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Sugár Endre	2	3	3	—	2	1	3	3	3	3	3	1	1
Szilágyi István	1	3	3	—	2	3	3	3	3	3	3	2	1
Tauszig Miklós	1	2	3	—	2	1	3	3	2	3	3	2	1
Vajda Jenő	1	3	3	3	—	—	2	3	3	3	3	2	1
45. Varga Tihamér	1	3	3	—	3	1	3	3	3	3	3	1	1
Vásárhelyi Andor	1	3	2	—	3	1	3	3	2	2	2	1	1
Vizi Henrik	2	3	3	3	—	—	2	3	3	3	3	2	2
Waldmann Elemér	1	1	3	3	—	—	3	2	3	3	2	1	1

Kimaradt: Grossmann László.

Magántanulók: Beszkid Jenő, Burger Imre, Ciorei Mitrofán, Eisdorfer Miksa, Engl Géza, Erdei Imre, Erdélyi Ede, Gáspár Pál, Grün Sándor, Guth Jolán, Guttmann Jolán, Halász Géza, Horváth Gyula, Hüvös Lajos, Izay Károly, Jegendorf Oziás, Kada László, Kerékfi Gilbert, Kiss Ernő, Kramer Ilona, Löw Vilmos, Miriszlai Béla, Nebel Ábrahám, Németh Ágnes, Peisner Pál, Picker Károly, Papa János, Reiner László, Scharbert Ernő, Schweiger Margit, Sebestyén Irén, Székely Ferenc, Weltmann Ferenc.

IV. STATISZTIKAI KIMUTATÁSOK.

1. A nyilvános tanulók létszáma.

	I. A.	I. B.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV.	V. A.	V. B.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
Fölvétetett	68	40	64	64	56	54	72	42	41	74	69	49	693
Vizsgálatot tett	64	39	55	51	52	52	67	40	39	73	64	48	654

2. A nyilvános tanulók életkora 1910. évi december hó 31-én.

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	Összesen
életévét betöltötte											
12	88	110	107	87	82	58	60	57	12	5	678

3. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános tanulók illetősége.*

Helybeli	Más törvényhatóságokba való	Az annektált tartományokból való	Az osztrák örökös tartományokból való	Összesen
575	77	1	1	654

* Az illetőséget a szülék és gyámok lakóhelye határozza meg.

4. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános tanulók szüleinek (gyámjának) foglalkozása.

Nagybirtokos, nagybérlő	Középbirtokos, középbérlő	Kisbirtokos, kisbérlő	Egyéb őstermelő	Gazdasági tisztviselő	Gazdasági segédszemély	Nagyiparos, bányanagyvállalkozó	Kisiparos, bányakisvállalkozó	Ipari vagy bányászati tisztviselő	Egyéb ipari vagy bányászati segédszemély	Nagykereskedő, nagyvállalkozó	Kiskereskedő, kisvállalkozó	Kereskedelmi vagy közlekedési tisztviselő	Egyéb kereskedelmi vagy közl. segédszemély	Köztisztviselő	Pap	Tanár, tanító	Más értelmiségi	Szolga	Katonatiszt	Katonaaltiszt	Napszámos	Nyugdíjas tiszty.	Nyugdíjas altiszt v. szolga	Magánzó, eltartásos	Egyéb foglalkozású	Összesen
8	4	2	1	4	4	22	29	13	8	62	91	150	37	32	2	12	96	6	5	1	1	3	1	32	28	654

5. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános tanulók vallása, anyanyelve és nyelvismerete.

Vallás								Anyanyelv						Nyelvismeret	
r. kat.	g. kath.	gör. kel.	ref.	ág. ev.	unit.	izr.	összesen	magyar	német	tót	szerb	olasz	összesen	csak magyarul tud	hányan tudnak magyarul?
145	2	3	22	17	2	463	654	642	8	2	1	1	654	243	654

6. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános tanulók előmenetele a rendes tantárgyakban.

	Minden rendes tantárgyból			Egy	Két	Több	Összesen
	jeles	legalább jó	legalább elégséges	rendes tantárgyból elégtelen			
	osztályzatot kapott						
Tanuló _ _ _ _	23	102	404	68	30	27	654
Százalék _ _ _	3·52%	15·59%	61·78%	10·39%	4·58%	4·14%	100%

7. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános tanulók magaviselete, fegyelmi és egészségi állapota és mulasztásai.

Az osztályvizsgálatot tett nyilvános tanulók száma	A magaviseletből			Az igazgatói megrovások száma	Könnyű	Súlyos	Fertőző	Egy órát sem	Csak igazoltan	Igazolatlanúl (is)	Igazolt	Igazolatlan
	jó	szabály-szerű	kevésbé szabály-szerű		megbetegedések száma			mulasztott			órák száma	
	osztályzatot kapott											
654	515	134	5	18	2410	105	16	74	521	29	23145	82

8. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános tanulók közül:

Ismétlő volt	A görögpótló tárgyakat tanulta	Mint rendkívüli tárgyat legalább elégséges eredménnyel tanulta					
		az egészségtant	a szabadkézi rajzot	a gyors-írást	az éneket	a vivást	a hegedűt
26	161	54	80	18	34	33	5

V.

JELENTÉSEK.

1. A Segítő-Egyesület jelentése az 1911/1912. tanévi működéséről.

Az ifjuságnak a segitőegyesület iránt való érdeklődése a jelen tanévben kissé gyengébb volt mint a mult tanévben. Az egyesület tagjainak száma 216 volt, e szám osztályok szerint következőleg oszlott meg: I. A oszt. 22, I. B oszt. 6, II. A oszt. 10, II. B oszt. 9, III. A oszt. 14, III. B oszt. 10, IV. oszt. 14, V. A oszt. 11, V. B oszt. 21, VI. oszt. 23, VII. oszt. 46, VIII. oszt. 30.

Ifusági elnök volt Forrai Elemér VIII. o. t.; alelnök Weber Lajos VII. o. t.; pénztáros Reich Sándor VIII. o. t.; főjegyző Haviár Győző VIII. o. t.

Az egyesület a folyó tanévben 92 tanulót látott el teljesen vagy részben ingyen tankönyvekkel, több tanulóért fizetett tandíjat, többet segitett készpénzzel.

Mint a mult években, úgy a jelenben is voltak, kik az egyesület tevékenységét támogatták szives adományaikkal. Így adományozott:

A Pesti Hazai Első Takarékpénztáregyesület				K 200.—
Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár				« 100.—
Gróf Semsey Lászlóné Őméltósága adományozott				« 100.—
Az 1882. év végén érettségit tettek 30 éves találkozásuk alkalmával adományoztak				« 100.—
Schulek János műegyetemi tanár úr				« 50.—
Néhai Fenyvesi Pál II. A o. t. emlékére osztálytársai				« 16.06
Vitál Jakab úr				« 5.—
Az V. A osztály adott				« 7.50
Lázár Kálmán	V. B oszt.	tanuló		« 3.—
Abelsberg Ernő	«	«		« 3.—
Máthé Lajos	VIII.	«		« 1.—
Kohn István	VII.	«		« 1.—
Wellisch Győző	«	«		« 1.—
Magaziner Pál	IV.	«		« 1.—
Radványi Imre	I. A	«		« 20.—
Breuer Miklós	III. B	«		« 1.—
Szedő László	I. A	«		« 1.—
Szedő István	I. A	«		« 1.—
Róna László	II. A	«	felülfizetett	« 3.—

Dörge Rezső	II. B	oszt	tanuló	felülfizetett		K	3.—
Gross Sándor	«	«	«	«		«	2.—
Salzer György	«	«	«	«		«	1.—
Rechtnitz Pál	IV.	«	«	«		«	3.—
Verő Tibor	«	«	«	«		«	3.—
Gerei Hugó	«	«	«	«		«	1.—
Poll Andor	«	«	«	«		«	1.—
Kohn Andor	«	«	«	«		«	1.—
Nagler Péter	V. A	«	«	«		«	2.—
Dörge Frigyes	VI.	«	«	«		«	3.—

Egyesületünknek több tagja gyüjtött adományokat s igy gyarapította vagyonunkat, nevezetesen:

Bródy Dániel	I. A	o.	tanuló	gyüjtött		K	33.—
Adler István	«	«	«			«	2.80
Aigner László	«	«	«			«	8.—
Freud Imre	«	«	«			«	3.60
Magaziner Zoltán	«	«	«			«	2.—
Oó Gyula	«	«	«			«	4.—
Rékay Endre	«	«	«			«	12.—
Pollatsek Tibor	«	«	«			«	3.—
Richter György	«	«	«			«	5.42
Vidor Lajos	«	«	«			«	6.—
Zboray Ernő	«	«	«			«	3.—
Teichner Ferenc	«	«	«			«	11.—
Schmiedl Sándor	I. B	«	«			«	6.45
Herz György	II. A	«	«			«	8.—
Sziklay Miklós	«	«	«			«	12.—
Kohn Endre	II. B	«	«			«	5.—
Glazer János	III. A	«	«			«	65.—
Schlichter Vilmos	«	«	«			«	6.—
Domonkos János	III. B	«	«			«	10.50
Kohn Andor	IV.	«	«			«	10.—
Teichner László	«	«	«			«	2.—
Schönfeld Miklós	V. A	«	«			«	3.—
Schlichter Emil	V. B	«	«			«	5.—
Ebner Lajos	VI.	«	«			«	20.—
Reiner József	«	«	«			«	40.—
Balog László	VII.	«	«			«	3.75
Deutsch József	«	«	«			«	5.87
Várady Imre	«	«	«			«	1.60
Cilcer Henrik	VIII.	«	«			«	2.—
Waldman Elemér	«	«	«			«	1.74

Egyesületünk számadása a következő:

I. BEVÉTELEK:

a) Készpénzmaradvány a mult évről	7	kor. 94	fill.
b) Tagsági díjakból	346	« 60	«
c) Adományokból és felülfizetésekből	634	« 56	«
d) Gyüjtőívekből	301	« 73	«
e) Takarékpénztárból kivettünk	400	« —	«
Összesen	1690	kor. 83	fill.

II. KIADÁSOK:

a) Szolgának	30	kor. —	fill.
b) Sokszorositó gépre	32	« 60	«
c) Könyvek kötésére	73	« —	«
d) Okmánybélyegre	—	« 38	«
e) A zenekörnek átutaltunk	308	« 88	«
f) Készpénzben kiosztottunk	542	« —	«
g) Új tankönyvekre kiadtunk	320	« 63	«
h) Kölcsön adtunk a zenekörnek	300	« —	«
Összesen	1607	kor. 49	fill.

Bevétel	1690	kor. 83	fill.
Kiadás	1607	« 49	«
Maradék	83	kor. 34	fill.

Ezek szerint az egyesület vagyoni állapota 1912. julius 1-én a következő:

a) A Pesti Hazai Első Takarékpénztárban van	21171	kor. 85	fill.
b) A Pesti Kereskedelmi Bankban van	623	« 09	«
c) A Hampel-alapitvány	300	« —	«
d) Készpénzben a házipénztárban van	83	« 34	«
Összesen	22178	kor. 28	fill.

Forrai Elemér
elnök.

Virág Oszkár
vezetőtanár.

Reich Sándor
pénztáros.

2. A «Deák Ferenc önképzőkör» jelentése az 1911—1912. évi működéséről.

A Benedek Marcell tanár úr vezetése alatt megalakult önképzőkör tisztikara a következő lett:

elnök: Bauer László VIII. o. t.
alelnök: Waldmann Elemér VIII. o. t.
titkár: Gonda Oszkár VIII. o. t.
főjegyző: Farkasházi Győző VIII. o. t.
pénztáros: Fodor Pál VIII. o. t.
aljegyző: Pfeiffer István VII. o. t.
ellenőr: Tihanyi Dezső VII. o. t.
könyvtáros: Jellinek János VII. o. t.
Biráló bizottsági tagok: Forrai Elemér, Reich Sándor és Pollacsek István VIII. o. tanulók, Weber, Neufeld és Rajk VII. o. tanulók.

Elmondhatjuk, hogy a kör ez évben is megfelelt hivatásának, az önképzésnek. A kör tagjai ez évben leginkább műfordításokkal és értekezésekkel foglalkoztak. Az iskolai tanulmányokat kiszélesítő szabad előadások is szép számmal voltak képviselve. Majdnem minden ülésen szerepeltek szavalatokkal a kör tagjai. Aranykönyvi dicséretben részesítette a kör Bauer VIII. o. t. egy fordítását és Gonda VIII. o. t. egy költeményét. Sikerült értekezést adtak elő Gonda VIII. o. t., Munkácsi VI. o. t. és Tihanyi VII. o. t. Szabad előadást tartottak Bauer VIII. o. t., Neufeld VII. o. t. és Klauber VI. o. t. Költeményeikkel tetszést arattak Gonda VIII. o. t. és Farkasházi VI. o. t. Szavalataikkal gyakran szerepeltek Waldmann VIII. o. t., Pfeiffer és Neufeld VII. o. t.

A kör ezidei szavalóversenyének I. díját (15 kor.) Seidner VII. o. t. nyerte meg. A II. díjat a kör Waldmann VIII. o. t. és Farkasházi VI. o. t. között osztotta meg. A III. díjat Fodor VIII. o. t.-nak adta ki.

Az önképzőkör ezévi pályadíjait következőképpen osztotta ki, Ady, Benedek és Lengyel tanár urak bírálatai alapján.

1. A kötött tárgyú magyar értekezés (Eötvös reformeszméi a XIX. század uralkodó eszméi alapján) díját 20 K-át *Bauer László* VIII. o. t. nyerte el.

2. A szabadon választott magyar tárgyú értekezés díját (20 K) egyenlő részben *Gonda Oszkár* VIII. o. t. *(Kármán József)* és *Hoch Imre* VII. o. t. *(Gyöngyösi István)* adta ki. Dicséretben részesült *Bauer László* VIII. o. t. (A színművészetről.)

3. Az idegen tárgyú értekezés díját (20 K) *Tihanyi Dezső* VII. o. t.-nak (Rückert és költészete) adta ki. Dicséretben részesült *Reiter László* VIII. o. t. (Wedekind) és *Jellinek János* VII. o. t. (Byron.)

4. Kötetlen formájú műfordítás díját (10 K) egyenlő részben *Bauer László* VIII. o. t.-nak és *Neufeld* VII. o. t.-nak adta ki. Dicséretben részesült *Bauer László* VIII. o. t.

5. Verses formájú műfordítás díját (10 K) *Pfeiffer* és *Jellinek* VII. o. tanulóknak adta ki.

6. A novella pályázat díját (10 K) a kör nem adta ki. Dicséretben részesült *Gonda Oszkár* VIII. o. t.

7. A költemény pályázat díját (10 K) egyenlő részben *Vizi* VIII. és *Gonda* VIII. o. tanulóknak adta ki. Dicséretben részesült *Neufeld* VII. o. t.

Március hó 15-én az önképzőkör díszülést rendezett, melynek tárgysorozata a következő volt:

Himnusz. Énekelte az intézeti énekkar *dr. Szilágyi Sándor* tanár úr vezetésével.

Ünnepi beszéd. Tartotta *Bauer László.*

Tóth Endre: Sajtószabadság. Szavalta *Neufeld Ármin.*

A szabadságharcról. *Perepatits István dr.* tanár úr szabad előadása.

Gonda Oszkár: Március 15. Szavalta *Waldmann Elemér.*

Szózat. Énekelte az intézeti énekkar *dr. Szilágyi Sándor* tanár úr vezetésével.

A kör tagjainak rendelkezésére álló könyvtárt, mely ezidén, a kör vagyoni állapotához képest sok könyvvel szaporodott, igen sokan vették igénybe. A kör tagjai kedvezményes árú jegyeket kaptak a «Nyugat» által rendezett matinékra, a Vígszínház, a Kamarajáték és az Új Színpad előadásaira, továbbá a Nemzeti Szalon és a Művészház kiállításaira.

Így, rövid pár szóban összegezvén ezévi működésünk irányát, megragadjuk az alkalmat, hogy köszönetet mondjunk Benedek Marcell dr. tanár úrnak, aki működésünket irányította és figyelemmel kísérte, továbbá Ady és Lengyel tanár uraknak, akik az önképzőkör pályaműveinek bírálatában résztvettek. Az ő szíves és odaadó támogatásuk képesített bennünket hatásos, szép eredményeket elért munkára.

Bauer László
elnök.

Farkasházi Győző
főjegyző.

Gonda Oszkár
titkár.

3. A Mathematikai és Természettudományi Kör.

A kör fennállásának 12-ik évében is megfelelt azon intentióinak, mely *Csopely László* főgymn. tanár urat, a körnek 10 éven át volt vezetőjét a kör alapításánál vezette. A mathematika és természettudományok alapján fejlődött műszaki pályákra induló ifjúságot a mathe-

matikai és természettudományi irodalommal megismertetni és az ifjúságot az exact tudományok körébe tartozó munkák olvasásához szoktatni, volt a kör alapitójának célja. Hogy mily mértékben sikerült a nagyobbára csak jegyzeteket és előirt tankönyveket forgató ifjúságot a helyes irány követésére buzditani, mutatja a kör tagjai részéről megoldott házi feladat, amelyek az irodalom tanulmányozására utasitották az exact tudományokkal behatóbban foglalkozó ifjakat. A kör mindenkor hálás tisztelettel fog alapitójára emlékezni.

Az október havi alakuló gyűlésen a kör elnökül: *Fodor Pál* VIII. o., főtitkárnak, *Haviár Győző* VIII. o., jegyzőnek, *Rajk Miklós* VII. o., és könyvtárosnak *Bródy György* VII. o., tanulókat választotta meg.

A tanév folyamán a kör 9 rendes gyűlést tartott, amelyeken összesen 8 tag 15 előadást tartott. Ezek közül 8 mathematikai, 6 physikai és 1 természetrajzi tárgyat ölelt fel.

A Báron-féle alapitványból az egyik díjat *Rajk Miklós* VII. o. A másodfoku határozatlan egyenletek megoldására szolgáló módszerek, a másikat *Bródy György* VII. o. és *Stern Oszkár* VII. o. t. A fény interferenciája és vele rokon tünemények cimü munkákkal nyerték el. Ezen pályadíjakat a kör egyenként 5·21 koronával kiegészitve 20—20 koronára emelte fel. A többi kitűzött pályadíjak nyertesei: A legtöbb házipélda megoldására kitűzött 15 K megoszlott *Fodor Pál* VIII. o., *Haviár Győző* VIII. o. és *Rúgl Ignác* VIII. o. t. között. A Középiskalai Mathematikai Lapokból legtöbb példát megoldó részére kitűzött 15 koronát *Rajk Miklós* VII. o. t. nyerte el. A legszebb előadás tartására kitűzött 10 koronát *Haviár Győző* VIII. o. t. nyerte el. A cél a természetben cimü előadásával.

A könyvtár állománya 759 kötetben 562 mű; ezévi gyarapodás 23 kötet. 65 tag összesen 180 művet használt. A folytatólagosan járatott lapok: «Középiskolai Mathematikai Lapok» 5 példányban, «Journal de mathematiques élémentaires», «Természettudományi Közlöny», Prometheus.

A pénztár állása:

Bevétel:		**Kiadás:**	
Maradvány a mult évről	111 K 88 f	Posta- és egyéb költségek	2 K 46 f.
Értesitőből	7 « — «	Könyvek és folyóiratok	110 « 94 «
Önkéntes tagdíjak	185 « — «	Pályadíjak	50 « 42 «
Összesen	303 K 88 f.	Összesen	163 K 82 f.

A 140·06 K-t kitevő maradvány a takarékpénztárban elhelyezett 21 koronával együtt 161·06 koronára emelkedik.

4. Jelentés a «Liszt Ferenc-zenekör» ez évi működéséről.

Tavaly megalakult zenekörünk szép és nagy feladatának megfelelően ez évben is folytatta működését, mely a zenének az ifjúság körébe való megkedveltetésére és kultiválására irányult.

Megalakuló közgyűlésünkön a szép számmal megjelent tagok elnökké Reich Sándor VIII., alelnökké Bródy György VII., főpénztárossá Sugár Endre VIII., alpénztárossá Bihari Pál VII., főgondnokká Forrai Elemér VIII., algondnokká Frank Miklós VII., és ellenőrré Pollatsek István VIII. osztályú tanulót választották.

Ezután mindjárt hozzáfogtunk munkánkhoz és három heti időközökben tartottuk meg matinéinkat Ambrus István VIII., Balogh Ernő VI., Bihari Pál VII., Faragó Pál VIII., Gonda Oszkár VIII., Horovitz Pál VI., Pollatsek István VIII., Reich Sándor VIII., Schneider Károly VIII. és Schuk Lajos VI. osztályu tanulók közreműködésével. Fogadják ez uton is köszönetünket buzgó munkásságukért.

E matinékat a kulturális cél érdekében intézetünk azon növendékei is látogathatták csekély beléptidij mellett, akik a körön kívül állottak.

Matinéink nagy sikeréhez hozzájárult elsősorban az a körülmény, hogy régi vágyunk, a zongora megvétele teljesült. Intézetünk igazgatósága megengedte, hogy zongoránkat az intézet dísztermében helyezhessük el, továbbá, hogy ott is tarthassuk matinéinkat.

Megelégedve tekinthetünk vissza működésünkre és hálás köszönetünket fejezzük ki Jacobi Károly igazgató úrnak, ki körünk ügyeit mindig a legnagyobb jóakarattal és érdeklődéssel támogatta.

A bevételek és kiadások következőleg alakúltak:

Bevételek:		**Kiadások:**	
Készpénz tavalyról	579 K 72 f.	Befektetés (zongora)	1125 K — f.
Egy régebbi hangverseny jövedelme, átvéve a segítő-egyesülettől	308 « 88 «	Az alapító tag tagdíja, betéve az Országos Iparbank Részvénytársaság 718. sz. takarékkönyveeskéjére	100 « — «
1 alapító tag (Lipótvárosi Casinó) tagdíja	100 « — «	Kölcsön az irásbeli vizsgálati alapnak	98 « 66 «
59 rendes tag tagdíja	236 « — «	Kölcsön az Arion-alapnak	79 « 03 «
Adományok	31 « 06 «	Egyéb	48 « 98 «
Külön a segítő-egyesülettől	300 « — «	Készpénz-egyenleg	124 « 05 «
Egyéb	20 « 24 «		
Összesen	1576 K 44 f.	Összesen	1576 K 44 f.

Az 1 K-nál nem kisebb adományok a következők (az adományozás sorrendjében):

Grosz Leó III. o. tanulótól (Az 1910/11. tanévben)	K	2.—
Schneider Károly úrtól	«	20.—
Grosz Leó IV. oszt. tanulótól	«	2.—
Seyfert Ottó tanár úrtól	»	1.—
Poll Andor IV. oszt. tanulótól	«	1.—
A kisebb adományok összege	«	5.60
Összesen	K	31.60

Tavalyi beszámolásunkba több tévedés és sajtóhiba csúszott be; ezek a következőleg javítandók:

1. A tavalyi értesítő 65-ik lapján az első (tavaly előtti hangversenyről szóló) kimutatásban beruházásszerű kiadásként 335.02 K helyett 320.44 K, egyéb kiadásúl pedig 341.14 K helyett 355.72 K irandó. Az összeg marad. Bevételek összege ugyanennyi s úgy 672.16 K helyett szintén 676.16 K.

2. Ugyanazon lapon a második kimutatásban matinékből stb. bevétel nem 831.09 K, hanem csak 791.09 K, s így az összeg sem 1225.09 K, hanem 1185.09 K, beruházásszerű kiadás nem 28.72 hanem csak 3 K, egyéb kiadás nem 478.02 K, hanem 494.32 K, s így a kiadások összege nem 615.78 K, hanem 606.18 K. Végül a jelenlegi pénzállomány, mint a fentebbiekből következik, nem 609.92 korona, hanem 579.72 korona.

Reich Sándor
elnök.

5. Beszámoló hangversenyünkről.

Intézetünk f. évi március 20-án este az ügyvédi kamara helyiségében szépen sikerült hangversenyt rendezett, melynek tiszta jövedelmét volt kedves igazgatónk Wagner Alajos főigazgató úr nevét megörökítendők, egy úgynevezett «Wagner-alap» tőkéjének megteremtésére fordítottuk.

A hangversenyt teljesen művészi színvonalra emelték volt tanítványaink Weltman Fery és Rózsi hegedűművészek és Zágon Géza Vilmos zongoraművész, kik szívesek voltak közreműködni. Fogadják e helyen is intézetünk leghálásabb köszönetét.

Ezen alkalommal volt s jelen növendékeink közül többen szívesek voltak a létesítendő tőkéhez felülfizetéssel is hozzájárulni, így;

Frohner Román úr felülfizetett	K	50.—
Rausch Ernő « «	«	6.—
Tedesco Jenő « «	«	3.—
Fuchs Ernő « «	«	5.—
Gerő Ferenc min. oszt. tanácsos úr felülfizetett	«	4.—
Teltsch Árpád úr felülfizetett	«	10.—
Hay Elek « «	«	10.—
Dr. Róz Imre « «	«	10.—
Dr. Révész Vidor « «	«	10.—
Szűts Béla « «	«	4.—
Lénárt I. Egon « «	«	5.—
Vécsey Leó igazgató úr felülfizetett	«	13.—
Ribáry Géza « «	«	2.—
Stern Ede « «	«	10.—
Halász István « «	«	3.—
a VIII. osztály felülfizetett	«	94.—
a IV. « «	«	14.—
Daróczy Rezső VIII. o. tanuló felülfizetett	«	2.—
Balog László VII. « « «	«	2.—
Várady Imre « « « «	«	3.—
Ébner Lajos VI. « « «	«	10.—
Komor István IV. « « «	«	1.—
Magyar Béla « « « «	«	2.—
Szirmay György « « « «	«	1.—
Összesen	K	274.—
Jegyekből bevettünk	«	600.—
Összesen	K	874.—
A rendezés kiadásai	«	194.—
Maradt tiszta bevétel	K	680.—

Fogadják a nemes célt támogatók e helyen is mindnyájunk leghálásabb köszönetét.

6. Adományok a Philologiai Musæum számára.

Ajándékoztak az 1911—1912. év folyamán a következő tanulók: *Frank Miklós* VII. oszt. kilenc darab ezüstpénzt; *Klein József* III. oszt. két darab rézpénzt; *Neufeld Ármin* VII. oszt. egy darab nickelpénzt; *Nagy Iván* VIII. oszt. hat darab ezüstpénzt; *Bató Tibor* VII. oszt. egy darab érmet, az orvosi congresszus emlékérmét, és egy arabs újévi üdvözlő-lapot; *Barta Lajos* III. oszt. három darab rézpénzt, három darab ezüstpénzt, két darab nickelpénzt; *Soproni Albin* VII. oszt. egy darab rézpénzt, öt darab ezüstpénzt; *Máthé Lajos* VIII. oszt. három darab

Szt.-László pénzt B.-Hunyad vidékéről; *Freund Sándor* egy darab könyvet: Jacobi Palmerii kritikon epicheirema. Luged-Bat. 1704; *Német Lajos* VII. oszt. egy darab könyvet: Ladewig, Vergils Gedichte Berlin 1865; *Hellinger Ferenc* egy darab könyvet: G. Passoris Lexicon manuale novi testamenti Lipsiæ 1754; *Salacz Oszkár* VII. oszt. hat darab ezüstpénzt.

Amit köszönettel nyugtatok.

Máthé.

VI.

ADATOK AZ 1911—1912. ÉV TÖRTÉNETÉHEZ.

1. **Rendeletek.** a) **Igazgatói változás.** Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége 1911 július hó 13-án Ischlben kelt legkegyelmesebb elhatározásával megengedni kegyeskedett, hogy *dr. Wagner Alajos* c. főigazgató, intézetünknek hires-neves igazgatója állandó nyugalomba vonulhasson, akinek örökébe a nmságú VKM.-nak 96656—1911. aug. 10. sz. rendelete alapján *Jacobi Károly* igazgató lépett, aki a dr. Wagner igazgató szabadságideje alatt is az igazgatói teendők ellátásával volt megbízva.

b) **Szaktanárok változása.** *Kovacsevics Imre* tornatanár az 1911—12. tanévre szabadságot kapott; helyére a VKM. 96151—1911. aug. 3. sz. rendeletében *Csorba Károly* okl. tornatanár-jelöltet nevezte ki ideiglenes minőségben az 1911—12. tanévre. *Roseth Arnold* r. tanárt a VKM. 76279—1911. szept. 26. sz. rendeletével a Budapesti Tudomány-Egyetemre és a Középiskolai Tanárképző Intézethez rendelte szolgálattételre, helyét intézetünknél a VKM. 121365—1911. szept. 30. sz. rendelete alapján *Glatz Ferenc* beszterczebányai kir. kath. főgimn. r. tanár foglalta el. *Jacobi Károly* igazgató tanári teendői ellátására a VKM. 93488—1911. sz. rendeletével *Haszler Károly* nagyváradi főreáliskolai r. tanárt, az I. osztály párhuzamosítása következtében szükségessé vált óratöbblet ellátására pedig 93774—1911. sz. rendeletében *Szőts Gyula* brassói áll. főreáliskolai r. tanárt helyezte át intézetünkhöz; *dr. Nagy Dénes* helyettes tanárt VKM. 92651—1911. júl. 27. sz. rendelettel ez évre is alkalmazta; *dr. Kaszák József* r. tanár betegsége miatt a VKM. 123773. sz. rendelete alapján félévi szabadságot kapott, helyettesitette *Ruzsonyi Béla* gyakorló tanárjelölt a VIII. ker. áll. főgimnáziumtól.

c) **Más fontosabb rendeletek.** Főigazgatóság. 2671—1911. sz. rendeletében értesiti az igazgatóságot, hogy a javító, pótló és kiegészitő gimnáziumi érettségi vizsgálatokat az évi szeptember és december hónapokban intézetünkben tartja.

VKM. 23379—1911. sz. rendeletében értesiti az igazgatóságot, hogy *Faludy Ferenc* I. B. oszt. tanuló az Alapy-féle alapitványból a folyó tanévre 100 K tanulmányi segélyt kapott.

VKM. 96682—1911. sz. leiratában tudatja, hogy a szükségessé vált párhuzamos osztály számára a székesfővárostól intézetünk közelében valamelyik iskolájában megfelelő tantermet kért. A tantermet a fővárostól nem kaptuk meg. A szükség kényszere folytán dísztermünkben helyeztük el a párhuzamos I. osztályt.

Főig. 4034. sz. a. elküldi a gyakorló tanárjelölteket vezető tanárok jegyzékét. Vezető tanárokul jelöltetnek intézetünkben *Máthé György* és *Roseth Arnold* a latin-görög nyelv és irodalomból, *Csopey László* a mathematikából, *dr. Fross Károly* a mathematika és physikából.

VKM. 69668—1911., 143936—1911., 71357—1911. és 149804—1911. sz. leirataiban tudatja az intézetünkhöz kirendelt gyakorló tanárjelöltek nevét s azoknak beosztását egyes vezető tanárokhoz.

VKM. 86851—1911. sz. alatt megengedte, hogy a beiratkozó tanulóktól 1—1 K kirándulási dijat szedhessünk.

VKM. 161942—1911. dec. 28. a tornaszertárunk felszerelésére 1500 K-t engedélyezett.

VKM. 144743—1912. I. 14. a villamos világítás és fölszerelés tovább vezetésére 1612 K 44 f.-t utalványozott a Holitscher Zs. és Társa cégnek.

Igazgatóság 646 sz. alatt intézetünkből rajzsorozatot küldött a drezdai kiállítás számára.

VKM. 24200—1912. II. 20. sz. kinevezése alapján *dr. Fross Károly*, *Glatz Ferenc* és *Máthé György* tanárok a VII. fizetési osztályba, 24201—1912. II. 20. sz. kinevezése alapján pedig *dr. Perepatits István*, *Schmiedt Alajos*, *dr. Szilágyi Sándor*, *Szőts Gyula* és *Virág Oszkár* tanárok a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába léptek elő.

VKM. 847. eln. sz. alatt tudatja, hogy intézetünkhöz a magyar nyelvi tanítás megfigyelésére *dr. Négyesy László* egyetemi tanárt, az Orsz. Tanáregyesület elnökét küldötte ki.

VKM. 52696—1912. IV. 26. sz. rendeletében *dr. Benedek Marcel* r. tanárnak az 1912—13. isk. évre szabadságot adott s neki külföldi tanulmányai céljára 1800 K ösztöndijat engedélyezett.

Dr. Wagner Alajos c. főigazgató igazgatása idejére esett intézetünk államosítása. Széles, tudományos látókör, nagy pedagógiai ismeret, az adminisztráció minden ágában nagy jártasság, nagy emberszeretet jellemzik igazgatói és tanári működését. Előljárt a jóakaratban, minta volt a jótevésben. Tanítványai ezreinek hálás szeretete, kartársainak és tanártársainak őszinte tisztelete veszi körül a jól kiérdemelt nyugalomban is ezt a tisztajellemű férfiut, aki a hazájának oly sok, oly kiváló egyéneket nevelt.

Roseth Arnold kitüntetése őszinte örömmel töltött el minket, bár sajnáltuk távozását iskolánkból. Örültünk s örülünk azért, mert szép képességének, nagyfokú tudásának érvényesítésére az Egyetem körében, a tanárjelöltek tanításában és vezetésében igen alkalmas

tere nyilt. Kívánjuk, hogy tanítványai őszinte szeretete s tanártársai nagyrabecsülése még sokáig buzdítói legyenek kiváló eredményű irodalmi működésében.

Bayer József tanártársunkat rövid idő alatt két magas kitüntetés érte: rendes tagja lett a Magyar Tudományos Akadémiának s a Budapesti Tudomány-Egyetem díszdoktorai közé választotta. Emellett a két magas kitüntetés mellett, amely az igazi tudományos érdem legszebb jutalma, eltörpülne a mi dicséretünk. Nem szóval dicsérjük őt, a magyar tudományos irodalom e nagyérdemű jelesét, a világ Shakespeare-irodalmának világhírű ismerőjét és munkását, hanem szivünkkel, amelynek minden kis izmában ott rezeg az iránta való őszinte szeretet és kartársi rajongó tisztelet. Az Isteni Gondviselés sokáig éltesse még őt, a magyar tudomány díszére, iskolánk büszkeségére!

d) **Gyakorló tanárjelöltek.** A Vallás- és Közokt. Miniszterium a folyó tanévre 69,658—1911., 71,357—1911., valamint a 143,936—1911. sz. leirataiban gyakorló tanárjelöltekül iskolánknál alkalmazta: *Fornwald József, dr. Rochlitz Zoltán, Schneider András*, szakvizsgás tanárjelölteket, és *Seyfert Ottó* okleveles tanárjelöltet, akik közül az intézeti igazgató dr. Rochlitz Zoltánt a nmsgú VKM. leirata értelmében *Máthé György* tanár mellé Fornwald Józsefet *Csopey László* tanár mellé, Schneider Andrást dr. *Fross Károly* tanár mellé osztotta be gyakorlatra, valamint megengedte, hogy Seyfert Ottó okleveles tanárjelölt *Máthé György* tanár óráit látogathassa. A tanárjelöltek április és május hóban mind igen szép eredménnyel letették a padagógiai vizsgálatot.

2. **Iskolalátogatások. Főigazgatói látogatás.** *Dr. Erődi Béla* udvari tanácsos, tankerületi főigazgató ez évben is több alkalommal meglátogatta intézetünket s megfigyelte főleg az ujonnan alkalmazott tanárok és gyakorló tanárok tanítását, fegyelmezését, nevelését s őket jóindulatú elismerésével serkentette a munkára, megjegyzéseivel rávezette az ő nagy tapasztalata szerint helyesebb pedagógiai módszer alkalmazására. Értekezletet tartott 1912. április 22-én.

3. **Az intézet fegyelmi állapota.** Súlyosabb fegyelmi vétség a lefolyt iskolai évben egyetlen egy sem fordult elő, legfeljebb kisebb rendetlenkedések, pajkosságból származó ártatlan csinyek, késések zavarják meg itt-ott nyugalmunkat. De ki venne ilyeneket rossz néven a gyermekektől akkor, mikor 11 osztályunknak nagyszámú tanulóját udvar hiányában az egyes tanitásórák között a folyosókra szoritjuk? A fegyelmezésben nagy segitségünkre vannak a szülők, kik szives érdeklődésből gyakran keresik fel iskolánkat s a nevelésből szintén kiveszik a maguk részét. Annyi bizonyos, hogy gyermekeink őszinteség, előzékenység és tisztességes magaviselet dolgában bármely intézet tanulóival bátran versenyre kelhetnek. A megszabott iskolai ünnepeket az önképzőkör s az énekkar részvételével kegyelettel ültük meg.

A róm. kath., az izraelita és unitárius vallású tanulók az iskola épületében, a többi tanulók az egyházi hatóságuktól megjelölt helyen részesültek vallásoktatásban. A kath. tanuló ifjúság vasárnaponkint szent misét hallgatott, amelyet szent beszéd előzött meg. Az iskolai év folyamán 5-ször járultak a szent gyónáshoz; husvétkor szent gyakorlatokat végeztek és résztvettek az urnapi körmenetben.

4. **A tanulmányi előmenetelt** népes osztályainkban szerénytelenség nélkül még elég jónak mondhatjuk. Ezt az eredményt első sorban a tanárok fáradhatatlan buzgóságának, végtelen türelmének és hazafias lelkesedésének köszönhetjük. A népes osztályokban az igazi tanítás s még inkább a nevelés akkora munkát ró a tanárra, amekkora munkáról csak annak lehet tiszta képe, aki maga megpróbálkozik vele. E munkáért a tanárok a legszebb és legértékesebb elismerést és jutalmat tanítványaik hálájában s lelki nyugalmukban fogják megtalálni.

5. **Szertáraink** felszerelése általában megfelel a tanítás mai igényeinek, bár lehetetlen tagadnunk, hogy mostoha anyagi viszonyaink között a szertáraknak egyik-másik irányban való fejlesztése csak lassan haladhat előre.

6. **Az iskola épülete.** Már mult évi értesítőnkben ugyanezeket jeleztük. Épületünket 1875-ben emelték. Nagy hiba volt már akkor is, hogy a különben szép és luxussal bútorozott épület nem kapott udvart, úgyhogy ma is 716 tanulónk kénytelen óraközökben a szűk folyosókon tartózkodni. Mikor az adakozó székesfőváros a telek nagyságának a megállapítását teljesen a magas kormányra bízta, nagy hiba volt az is, hogy tornatermünket a földszint niveauja alá süllyesztették. A kor folytonosan fokozódó igényei helyzetünket ma már majdnem tarthatatlanná teszik. Rajztermünk egyáltalán nem felel meg rendeltetésének, népes osztályaink számára kicsiny és télen a fűtőrácsok mellé kerülő fiaink majd megsülnek. Fizikai szertárunknak nincs külön dolgozószobája, nincs külön szobánk a szülők fogadására, az iskolaorvosnak sincs külön szobája, nincs külön termünk a vallásoktatás és a görögpótló irodalmi tanítás számára. Természetes, hogy ily körülmények között az órarend megcsinálása óriási nehézségekbe ütközik s a tanulók folytonos vándorlása a fegyelmezést egy csöppet sem könnyíti meg. A legnagyobb bajunk, hogy most is csak 11 osztálytermünk van, mint amennyi volt 36 évvel ezelőtt, holott az V. kerület lakosságának száma ma majdnem háromszor akkora, mint amekkora volt 35 évvel ezelőtt. Igaz, hogy a VI. és később a III. kerületi állami gimnázium szervezése némileg segített rajtunk, de viszont az ág. evang. főgimnáziumnak a Deák-térről a városligeti fasorba való átköltözködését most is nyögjük. Kitűnik ez abból is, hogy a 12-ik osztályunk felállítása folytán kénytelenek voltunk drága és nagy művészi értékkel biró faliképekkel ellátott dísztermünket ez évben tantermül használni.

7. **Vizsgálatok.** A VIII. osztályú nyilvános tanulók vizsgálatát május 6., 8., 10. napjain, a magántanulók vizsgálatát 8-án és 9-én tartottuk meg. Az irásbeli érettségi vizsgálatok május 13., 14. és 15-én folytak le. Az osztályvizsgálatokat június hó 11—22. napjain tartottuk meg. A szóbeli érettségi vizsgálatokra 9 napot szántunk és június 12-én kezdettük meg s június 20-án fejeztük be. Az elnök *dr. Cherven Floris* udvari tanácsos, ny. c. tankerületi főigazgató volt.

8. **Az ifjúság egészségi állapota.** Az iskola buzgó orvosa, *Biláskó György dr.* igen gyakran meglátogatta az intézetet, több izben megvizsgálta a tanulók szemét, két izben testi állapotukat a tornatanítás szempontjából; megmutatta az egészségtan tanulására jelentkezett tanulóknak a székesfőváros közélelmezési és közegészségügyi intézményeit. Iskolánk egészségi állapotát általában igen kedvezőnek mondhattuk.

9. **Látogatás.** A m. kir. képzőművészeti és rajztanárképző főiskola igazgatóságának rendelkezéséből a negyedéves rajztanár- és rajztanítójelöltek a mostani iskolai évben is tanulmányozták iskolánkban a rajztanítás methodikáját, amely alkalommal *Szmetana Ágost* kollégánk a szükséges elméleti fejtegetések előrebocsátása után gyakorlatilag is bemutatta a rajztanítás lefolyását.

10. **Az ifjusági kirándulásokra** ebben az iskolai évben is nagy gondot fordítottunk. Megnéztük az *Uránia* tudományos szinház több előadását, Gáspár Károly kollegánk gyakran elvezette gyermekeinket a Múzeumba, az állatkertbe és botanikus kirándulásokra. Csorba Károly tornatanítónk most is folytatta a testgyakorló kirándulásokat. Csopey László, Benedek Marcell, Kaszák József, Szilágyi Sándor és Virág Oszkár többször kirándultak tanulóikkal Budapest környékére, a történelem és földrajz tanárai több izben bemutatták tanulóinknak a főváros történelmi nevezetességeit, a múzeumokat, a szobrokat, emléktáblákat, az országházat, s a börzét is a VII., III. A. és III. B. oszt. tanulóknak.

A tanév végén hazánk egyik legszebb részét mutattuk meg tanulóink egy csoportjának, az Aldunát. Öt napos kirándulást rendeztünk e gyönyörű vidék megtekintésére. Első nap Fehértemplomig jutottunk, onnan második nap Báziásra mentünk, hol hajóra szállottunk. E hajóút egyik fénypontja volt kirándulásunknak. Délután Orsovára érkeztünk, honnan Ada Kaleh szigetére rándultunk ki. Majd a harmadik napon átmentünk Herkulesfürdőre, hol egy napot töltöttünk, e nap volt kirándulásunknak másik fénypontja. Negyedik napon Temesvárra s az ötödik napon haza utaztunk. Örömmel töltött el mindnyájunkat az ifjúság lelkesedése, emelkedett hangulata és fáradhatatlan érdeklődése. A kirándulás sikeréhez nagymértékben hozzájárult a kedvező időjárás s az egyes szállodák tulajdonosainak kifogástalan, lelkiismeretes elszállásolása és ellátása.

11. **Ösztöndíjak:** *A)* **Házi ösztöndíjainkat** a tanári testület a következő tanulóknak adományozta:

a) a Corzan-féle alapítvány kamatait: Máthé Lajos VIII. o. t.-nak,

b) a Deák Ferenc-féle alapítvány kamatait: Marton Endre VI. o. tanulónak,

c) a Simor János-féle alapítvány kamatait: Hasik Gyula II. B. o. tan.,

d) a Petőfi Zoltán-féle alapítvány kamatait: Monszpart Béla V. B. oszt. tanulónak.

B) Váci Mária-Terézia-ösztöndíjat kapott (240 K) Haviár Győző VIII. o. tanuló (VKM. 43.413/1912.)

C) Az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár jutalomdíját, 200 koronát kapja Rugl Ignác VIII. oszt. tanuló.

VII.

FELHIVÁS.

Az ország tanársága egy nagy eszmében egyesülve összefogott. Az eszme abból a szociális erőből fakad, amelyet egy erkölcsi alapon álló testület összetartása magában rejt. A kormány engedélyével megalakítottuk a Tanárok Özvegyeit és Árváit Segítő Országos Egyesületet, melyet ezennel a nagyközönség szives jóindulatába ajánlunk. Minden, szociális érzékkel megáldott ember megtalálhatja a kapcsolatot az Egyesülettel. Hiszen a tanárság a közművelődés, vagyis a köz szolgálatában áll, tehát társadalmi érdek, hogy az általa teljesített közmunka eredményessége végett a társadalom a családi gondok enyhítésében segítségére siessen. Tájékozás végett közöljük a 34297/1912/Va. sz. belügyminiszteri rendelettel jóváhagyott alapszabályoknak a tagságra vonatkozó szakaszait.

3. §. Az egyesület tagjai: *a)* rendesek, *b)* alapitók, *c)* pártolók, *d)* tiszteletiek.

4. §. Rendes tagja lehet az egyesületnek minden nyilvánossági joggal biró gimnáziumnak, reáliskolának, felsőbb leányiskolának rendes és okleveles helyettes tanára, tanítója, igazgatója, főigazgatója.

5. §. Alapító tagja az egyesületnek az, aki annak céljaira legalább egyezer koronát ad.

6. §. Pártoló tagja az egyesületnek az, aki annak céljaihoz évenként öt koronával járul.

7. §. Tiszteletbeli tagja az egyesületnek az, akit a közgyűlés az egyesület körül szerzett érdemeinél fogva annak megválaszt.

A fenti kivonatot avval a megjegyzéssel tesszük közzé, hogy a tagul való jelentkezésen kivül a legkisebb adományt is hálás köszönettel fogadunk és jövő évi Értesítőnkben nyilvánosan nyugtázunk.

Már is kaptunk egy nagylelkű adományt a nemes ügy javára. *Schmidl Miklós dr.* budapesti nagykereskedő úr 30 K-t adományozott Egyesületünknek. Fogadja érte ez úton is hálás köszönetünket.

A nemes adakozók szíveskedjenek tagsági bejelentésüket és adományaikat *Szőts Gyula* rendes tanár címére (II., Ilona-u. 12.) küldeni.

Szőts.

VIII.

HARMINCÉVES TALÁLKOZÓ.

Június hó 22-én d. u. 6 órakor iskolánk VIII. osztályában volt találkozójuk azoknak a tekintélyes férfiaknak, akik 30 évvel ezelőtt, 1882-ben, iskolánkban tettek érettségi vizsgálatot. Megjelentek: Dr. Morvay Győző budapesti áll. főgimn. igazgató, Dr. Fehér Samu, körorvos Felsőireg, Dr. Glücksthal Samu, ügyvéd, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag Bpest, Dr. Reitzer Mór, orvos Budapest, Dr. Klein Mór, orvos Szeged, Dr. Sas Vilmos, közs. orvos Füzesgyarmat, Lantos Ignác, kir. főmérnök Sopron, Dr. Török Gyula, ügyvéd Budapest, Dr. Lévai József, sebészfőorvos Budapest, Dr. Hercz Oszkár, orvos Székesfehérvár, Dr. Gruber Sándor, orvos Budapest, Dr. Barna Ignác, orvos Budapest, Nemes Izidor, fakiviteli üzlettulajdonos Frankfurt a. M., Dr. Székely Albert, ügyvéd, felsőker. isk. jogtanár Sátoraljaujhely, Bernauer Zsigmond, vegyészmérnök Budapest, Dr. Mangold Gyula, orvos Budapest, Dr. Halász Frigyes, ügyvéd Bpest, Dr. Deutsch Ignác, ügyvéd Bpest, Balogh Gusztáv, pénzügyminiszt. számtanácsos, Dr. Weisz Ármin, orvos Szentendre; többen levélben mentették ki elmaradásukat. A régi módu csengetésre megjelentek az osztályban még életben levő tanáraik közül: Dr. Cherven Flóris, udv. tanácsos, ny. tankerületi főigazgató, akkori osztályfőnökük, Novák Lajos, kanonok, r. kath. hittanáruk, Köpesdy Sándor, ny. főgymn. igazgató, volt latin és görög ny. tanáruk s a mostani tanárkar képviselete. Dr. Halász Frigyes, ügyvéd, megható, szép beszédben üdvözölte megjelent tanáraikat s az intézet jelenleg működő tanárainak képviseletét. Dr. Morvay Győző, főgymn. igazgató szellemes beszédében az osztálytársait üdvözölte, a szeretet mély érzésével emlékezett meg élő és elhunyt tanáraikról, iskolánk nevelési rendszeréről. Dr. Cherven ő méltósága a szeretet meleg hangjával véste be újra örök emlékül régi tanítványai szívébe az ő nagy emberszeretetét, emberképző akaraterejét. Tanárkarunk részéről Máthé György viszonozta az üdvözlést. Ez ünnepiességek után a volt tanítványok és tanáraik intézetünk «Baráti Emlékkönyv»-ébe beirták nevüket, foglalkozásukat, lakóhelyüket s megőrzésre átadták intézetünk levéltárába az összejövetel alkalmával folytatott levelezésüket.

Estve a Szt. Margitsziget alsó vendéglőjében gyűltek össze baráti vacsorára. Érdekes volt megfigyelni, hogy a különböző élethivatásokban, oly különböző vidékeken élő és életük délpontján oly tekintélyes állásokat elfoglaló férfiak, akik közül az egyik Frankfurt a. M.-ból jött haza e találkozóra, mint számoltak be szellemes beszédeikben életükről, élethivatásukról, tevékenységükről, sikereikről, családjukról egykori tanáraiknak, osztálytársaiknak; Nemes Izidor, a frankfurti híres Nemes fakiviteli cég főnöke és tulajdonosa, a szegény néptanító fia, miként tett hitvallást az ő változatlan és változhatatlan magyar érzelméről s nagy szolgálatairól, amelyeket a konzulátusunkon magyar hazája érdekében megtett. És a nagy *embernek*, Chervennek, könny ragyogott most is szép szemében, amikor ezeket az érdekes jelentéseket szívében a megelégedés jóleső érzésével regisztrálva igazolta. Az Isteni Gondviselés éltesse még sokáig e kiváló tanárokat s e kiváló tanítványokat hazánk javára, iskolánk büszkeségére!

Máthé.

IX.

TÁJÉKOZTATÁS A JÖVŐ ISKOLAI ÉVRŐL.

a) A fölvételről.

A jövő 1912—1913. iskolaév szeptember 1.-én kezdődik meg. Ezt megelőzik aug. 31.-én reggel a javító- és pótló vizsgálatok. Az egy tantárgyból bukott tanulók az igazgatóságnál egyszerűen jelentkezhetnek; éppen úgy a pótló vizsgálatra utasítottak is. Azon tanuló, aki vizsgálatlan maradt, e napokon az osztály összes tantárgyaiból tartozik vizsgálatot kiállani. *A két tantárgyból bukott tanuló a tank. kir. főigazgatóság engedélyével jelentkezhetik javító vizsgálatra. Ezen engedélyért a főigazgatósághoz intézett, teljesen felszerelt és szegénységi vagy vagyontalansági bizonyítvány hiányában 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat legkésőbb julius 2.-án kell benyujtani az igazgatóságnál.*

Az I. oszt. tanulókat jul. 1.-én vesszük fel, míg a többi oszt. tanulóink vagy az utolsó vizsgálat után, vagy pedig szept. 2.-án iratkoznak be. Idegen tanulók — amennyiben még helyünk lesz — csak szept. 3.-án vehetők fel.

A tanítás szept. 9.-én reggel 8 órakor kezdődik meg. Aki ekkor nem lesz jelen, azt a nyilvános tanulók sorából *kimaradottnak tekintjük.*

A Vallás- és Közokt. M. Kir. Miniszterium 1893 május 18.-án 22,295. szám a. kelt magas rendeletével a felvételt következőképpen szabályozta:

A felvételi dijak már a tanév végén beszedendők s amennyiben az előjegyzettek a tanév elején az osztályfőnöknél személyesen nem jelentkeznek, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett összeget is elvesztik.

Levélben vagy irásban való jelentkezésnek helye nem lehet, mert a Rendtartás értelmében a beiratkozásnak személyesen kell megtörténnie.

A tanulók felvételére a szülők és gyámok szives figyelmébe a «Középisk. Rendtartás» következő pontjait ajánljuk:

5. §. Mind a gimnázium, mind a reáliskola első osztályába az 1883. évi XXX. t.-c. 10. §-a értelmében csak oly növendékek vétetnek fel, kik életük 9-ik évét már betöltötték és vagy arról, hogy a népiskola 4 alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy a felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mértékű képzettséggel birnak. A felvételkor tartozik a tanuló felmutatni születési bizonyítványt s igazolványt arról, hogy mikor volt utolszor beoltva s mily eredménynyel az I. osztályba felveendő tanulók pedig még a szülőik laká-

sának bejelentő lapja is. A 12 évesnél idősebb tanuló felvétele felett a tanári testület határoz.

6. §. Ugyanazon iskola egyik osztályából a következő felsőbb osztályba csak az a tanuló léphet, ki az elvégzett osztály rendes tantárgyaiból — nem számítva ide a szépírást és tornázást — legalább is elégséges osztályzatot kapott.

Nyilvános középiskolából a megfelelő ugyanazon nemű intézetbe átlépni kivánók előbbi intézetük iskolai okmányaival (bizonyítvány s évi értesítő) tartoznak igazolni, hogy a megelőző osztályt a rendes tantárgyakból legalább is elégséges sikerrel végezték.

Más középiskolából jött növendékek csak akkor vehetők fel a következő osztályba, ha az általok elhagyott tanintézet okmányaival (bizonyítvány s évi értesítő) igazolják, hogy a közvetlen előbbi osztályban kielégítő sikerrel tanulták legalább is azokat a tárgyakat, amelyek rendes tantárgyak abban az intézetben, amelybe felvétetni óhajtanak.

Minden tanulónak a megelőző évi iskolai bizonyítványa az iskolai év végéig, illetőleg a tanulónak az intézetből való távozásáig az igazgatóság irattárában marad.

7. §. A gimnázium V-ik osztályába belépő tanuló szülője, illetőleg gyámja köteles kijelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja az 1890. évi XXX. t.-c. értelmében a görög nyelvet, avagy az idézett törvénycikk által meghatározott pótló tantárgyakat fogja-e tanulni. (Lásd az ezen értesítőben a szülők figyelmébe ajánlott külön értesítést.)

9. §. Felvételi vizsgálatok díja 20 korona. Minden vizsgálati díjat a vizsgálat megkezdése előtt kell megfizetni.

10. §. Egyik tanintézetből a másikba való átlépés rendesen csak a tanév kezdetén történhetik. Évközben más intézetből jövő tanuló a tanári testület határozata alapján csak a változtatás okainak igazolása mellett vehető fel.

11. §. A középiskolák egy-egy osztályába rendszerint 60 nyilvános tanulónál több nem vehető fel, kivéve, ha párhuzamos osztályok állanak rendelkezésre. (Lásd az 1883: XXX. t.-c. 17. §-át.)

12. §. Minden tanuló a felvételre személyesen és rendszerint atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azok valamely külön megbizottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni. Azok a szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekük vagy gyámfiuk felvételekor alkalmas helyettest tartoznak bejelenteni, kire a házi felügyelet és nevelés tekintetében kötelességüket és jogukat átruházzák, hogy a gondviselésére bizott tanuló felől az igazgatóság vagy osztályfő értesítését elfogadhassa. A szülők és gyámok e részben minden változtatást személyesen vagy írásban tartoznak bejelenteni az igazgatónál; ennek viszont joga és kötelessége ott, hol alapos oknál fogva a gondviselést elégtelennek, vagy a befolyást éppen károsnak tartja, megkövetelni, hogy e tekintetben célszerű változás történjék.

b) A görög nyelvet helyettesítő tárgyak megválasztásáról.

Az 1883. évi XXX. t.-cikket módosító 1890. évi XXX. t.-c. rendelkezésének megfelelően a gimnázium felső négy osztályába járó azon tanulók, kik a görög nyelv és irodalom tanulására nem kötelezik magokat, ezen tárgy helyett a következő tantárgyakból nyerhetnek rendes oktatást:

a) a magyar irodalom bővebb tárgyalása kapcsolatban a görög remekirók műveinek ismertetésével (magyar fordításban) s a görög irodalom meg a művelődéstörténet alapvonalai;

b) rajzolás, mértani és szabadkézrajzi elemekkel.

Ezen pótló tanfolyam tehát két külön, kötelező tantárgyat ölel föl, melyekből rendes osztályvizsgálatot kell tenni.

Figyelembe véve azt, hogy a pótló tanfolyam felállításával a tanítás bizonyos mértékig két irányba tereltetik, melyek követése az előre megválasztott életpályák minőségétől függ, de viszont a kitűzött életcél elérésére az irány helyes megválasztásának nagy fontossága van, a szülők és gyámok iránt tartozó kötelességet teljesíti ezen főgimnázium igazgatósága, midőn a törvény lényegének tartalmáról s az irányválasztás természete és következményei iránt az alább következő sorokban kellő tájékozást nyujt.

Kiváló fontosságú elsősorban az V-ik osztályba lépő tanulók iránybevallása. *Az irányválasztásra nézve a beiratkozás alkalmával kell nyilatkozni,* mely vagy szóbeli nyilatkozattal történik a szülők, illetőleg a törvényes gyámok jelenléte vagy írásbeli nyilatkozatban azok távolléte esetén.

Ha a tanuló a szülők, illetőleg a törvényes gyám távollétében ezek írásbeli nyilatkozata nélkül jelentkezik az V-ik osztályba való fölvételre, a választott irányt bejelentheti, de köteles az írásbeli nyilatkozatot 8 napon belül megszerezni. Ha a tanuló a határidő eltelte után sem mutatja be a kivánt nyilatkozatot, az igazgató hivatalból értesíteni fogja a szülőket, illetőleg a gyámot arról, hogy a tanuló melyik irányra jelentkezett, oly hozzáadással, hogy ha 5 nap alatt ellenkező értesítést nem nyer, a tanuló választását véglegesnek fogja tekinteni.

A bevallott iránytól eltérés, illetőleg tantárgyváltoztatás iránt az idézett törvény 4. §-a határoz. *Tantárgyváltoztatás* az idézett §. szerint *kötelező fölvételi vizsgálat mellett rendszerint csak a tanév elején eszközölhető.* Az 1883. XXX. t.-c. 13. §-ban megszabott módozat mellett, az évközben történő intézetváltoztatás esetén, a tantárgyváltoztatás, kivánatra csak akkor engedhető meg, ha az illető intézetben, amelybe a tanuló belépett, az általa eddig követett irányban tanfolyam nincs berendezve.

Az igazgatóság figyelmezteti a szülőket, illetőleg a gyámokat a Miniszter úr ezen rendeletére, *melynek a törvény intentiójához képest célja az, hogy az egyéni hajlamnak és rátermettségnek a megfelelő irányok kijelölésével a középiskola nyujtotta ismeretkör intenzívebb elsajátítását biztosítsa.*

A V. és K. m. kir. Miniszter Úr 1890. évi julius 30-án 30,820. sz. a. kiadott ezen rendeletében foglalt figyelmeztetés kiegészítéséül az 1891. évi február 19-én 8579. sz. a. kelt újabb rendelet alapján különösen azt ajánlja az igazgatóság a szülők, illetőleg a gyámok figyelmébe, hogy *a görögpótló tanfolyam látogatása különösen azon tanulók számára ajánlatos, kik az alsó 4 osztályban az idegen nyelvekből, nevezetesen a latin nyelvből gyengébb előmenetelt s viszont talán a reális tantárgyak tanulásában szembetűnő képességet tanusítottak; mert az ily növendékeket még egy idegen nyelvnek, még pedig egy klasszikus nyelvnek a tanulása nemcsak hogy szerfelett megterhelné, hanem az egyéni rátermettségöknek megfelelőbb irányban való továbbhaladásában is megakadályozná.*

A nyelvekben gyengébb előmenetelt tett IV-ik osztálybeli tanulóknak ajánljuk a görögpótló tanfolyam választását, míg ellenben azoknak, kik a nyelvtehetség jeleit adták, viszont a görög nyelv tanulását ajánljuk az V-ik osztályban.

Budapest, 1912. június 29.

TARTALOMJEGYZÉK.

Dr. Wagner Alajos ... 3

I. A tanári kar ... 13

II. Végzett tananyag ... 17

III. Érdemsorozat ... 32

IV. Statisztikai kimutatások ... 57

V. Jelentések ... 60

VI. Adatok az 1911—1912. év történetéhez ... 70

VII. Felhivás ... 76

VIII. Harmincéves találkozó ... 77

IX. Tájékoztatás a jövő iskolai évről ... 79